

DIASZPÓRA ISKOLATÁBOR

MÓDSZERTANI FÜZET

KÉSZÜLT
A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

DIASZPÓRA ISKOLATÁBOR

MÓDSZERTANI FÜZET

Szerkesztő:
Szórád Gábor

Külföldi Magyar Cserkészszövetség

2023

TARTALOM

Előszó	5
A Diaszpóra Iskolatáborok célkitűzése.....	7
A tábor céljai.....	7
Egy nap programja.....	8
Pár kérdés a cserkészetről.....	9
Iskolatábor vs. cserkész tábor	12
A tanárok szerepe.....	14
A segédtanár szerepe.....	15
Az őrangyalok feladatai	16
Cserkészek a Diaszpóratáborban	17
A cserkészek feladatai	18
A cserkészélet alapjai és szabályai.....	19
A tíz cserkész törvény.....	20
A tábor szervezésének lépései	21
A tábor előkészítése	21
A tábor megszervezése	23
Tábor utáni feladatok.....	25
A tanítás (foglalkozás) módszertana.....	27
Hogyan készülünk a foglalkozásokra?.....	27
A munkaterv	29
A megfelelő táborhely kiválasztása	31
Kerettörténet	33
Tábortűzvezetés.....	35
Szülők közreműködése.....	39
Néptánc tanítás	40
Énektanítás.....	41
Játéktanítás	43
Fegyelmezés.....	45
A gyermekkel való bánás tíz parancsolata.....	48
Példatár.....	49

ELŐSZÓ

Diaszpóra Iskolatábor projektünk célja az, hogy játékosan és magyarul tanítsuk a diaszpórában élő magyar vagy magyar származású gyermekeket. A játékos oktatás, azaz a cserkész nevelési módszer segítségével építettük fel programunkat. A reggeli tanítás és a délutáni szakkörök által arra törekszünk, hogy minél jobban fejlődjön a gyerekek nyelvismerete és minél jobban elmélyüljenek magyarságuk megélésében.

2018 óta szervezzük Diaszpóra Iskolatáborainkat. Ebben az időszakban közel 50 tábort tartottunk és 1800 gyermeket táboroztattunk. Minden évben (a covid-járvány idején is) sikeresen megszerveztünk négy kontinensen és több tízezer kilométer távolságban egymástól legalább 10 tábort.

A legnagyobb kincsünk, hogy nem csak rengeteg gyermeket sikerült bevonnunk a táborokba, hanem ezen felül több száz szülőt és kisegítő oktatót is bevontunk, akik reményeink szerint segíteni fognak ezeknek az iskolatáboroknak a fenntartásában és működtetésében. Igazi kis közösségeket hoztunk létre a már létező vagy most alakuló diaszpóra-helyszíneken.

Feladatunk, hogy ne csak a cserkészetnek, hanem egyben a már létező hétvégi iskoláknak és az újonnan alakulóknak is segítséget, támaszt nyújtsunk.

Meggyőződésünk, hogy a magyar nyelv és kultúra óriási kincs, amit őrizni kell. Ennek tudunk az iskolatáborokban lendületet adni, de a munka nagy része otthon történik. Ha a családban nem gyakorolnak, az ötnapos vagy akár kéthetes tábor kevés arra, hogy a diák folyékonyan beszéljen magyarul. Folyamatosan kell a magyar nyelvet, a magyarul beszélést gyakorolni! Reméljük, és hisszük, hogy a gyerekek a táborok után otthon is sokkal többet beszélnek és énekelnek magyarul.

Ez a módszertani füzet is a fenti célok elérését hivatott előmozdítani. Segédfüzetként adjuk a Diaszpóra Iskolatáborok szervezőinek a kezébe, hogy minél egységesen és minél könnyebben, hatékonyabban tudjuk tapasztalatainkat, tudásunkat átadni.

Programunk a Bethlen Gábor Alapkezelő és a Nemzetpolitikai Államtitkárság segítségével nem jöhetett volna létre, és reméljük, rászorgálunk a támogatásra a jövőben is.

Forgassák, lapozzák, használják kiadványunkat és reméljük, még nagyon sok új közösségbe tudjuk érte-, nyelv-, hagyomány- és magyarságmegőrző programunkat eljuttatni és megvalósítani, valamint személyesen is találkozni!

Tisztelettel;

Szórád Gábor

A DIASZPÓRA ISKOLATÁBOROK

CÉLKITŰZÉSE

Célunk, hogy olyan magyar környezetet teremtsünk, ahol a magyar származású, magyarul beszélő gyerekek testi és lelki biztonságban fejleszthetik magyar nyelvkészségüket. Az iskolatábor tartama alatt a napi 5 tanítási órán kívül a gyerekeknek lehetőségük nyílik népi játékok tanulására, kézműveskedésre, valamint délutánonként néptánctanulásra és egyéb szakköri foglalkozásokra. A tábor folyamán alkalmuk adódhat fürdőzésre és kirándulásra is. A foglalkozásokon korosztályok szerint, osztályokba rendeződve vesznek részt, így mindenki a korának megfelelő tananyagot sajátíthatja el. Mivel kötelező magyar nyelven beszélni, így a tábor ideje alatt garantáltan fejlődik a nyelvtudásuk, színesedik a szókincsük. Az oktatásban ausztrál, kanadai, amerikai és Kárpát-medencei magyar anyanyelvű tanárok, valamint amerikai és Kárpát-medencei cserkészvezetők is részt vesznek. A magas oktatószámnak köszönhetően minden gyermekkel kiemelt figyelemmel tudnak együtt dolgozni. Az iskolatáborban évről évre új témákat dolgoznak fel, melyek a tábor témájául szolgálnak. A keretmesének, a sok játéknak, kézműveskedésnek, táncnak, kirándulásnak, fürdőzésnek és sok más programnak köszönhetően, az iskolatábor az intenzív tanulás mellett vidám nyaralásként is szolgál, és a gyerekek garantáltan maradandó élményekkel térnek haza.

A tábor céljai

Hogy minden táborozónak javuljon a magyartudása, és hogy magyarabb magyarnak érezzék magukat a tábor után, megerősödve magyarságtudatukban;

Hogy a tábori program nívós legyen, és a gyermek új tudással, tehetséggel és szakértelemmel térjen haza;

Hogy minden táborozó fizikai és lelki biztonságban élje meg a tábort, olyan légkört teremtve, melyben a felnőttek és gyermekek megtanulják egymást becsülni és szeretni;

Hogy a konfliktusokat őszintén, de szilárd kézzel tudjuk megoldani;

Hogy a vezetők és a felnőttek is érezzék a sikerélményt, s hogy a kihívástól ők is növekedjenek.

Miért küldjük gyermekünket a Nyári Iskolába?

Magyar kultúráról magyarul tanulni;

Új barátokat szerezni, régieket megtartani;

Tudjon alkalmazkodni egy közösséghez, ahol tagja lehet egy csoportnak;

Jól érezze magát, mert játékra, játszótársra talál, akivel magyarul beszélhet;

Új népdalokat, néptáncokat megismerni.

Ismerjük meg magyarságunkat, hogy büszkék lehessünk rá!

Az Iskolatáborban a magyar nyelv észrevétlenül gyermekeink nyelvvé válik.

Egy nap programja

Délelőtti oktatás

A kerettörténet egy irodalmi alkotás vagy történelmi korszak: idén Mátyás király;
Kerettörténet-jelenetek, a korszak felelevenítése az egész tábor alatt (naponta több jelenet, melyekben a tanuló is résztvevő);

A tanmenet (napi 5 óra): nyelvtan, történelem, irodalom, néprajz, földrajz, olvasás, írás;

A tábor első napján szintfelmérés, az utolsó napon ismét tudásfelmérés, a tábor végén szöveges értékelés és bizonyítvány kiállítása (ez táboronként változik, igény esetén).

Délutáni programok

A tanultak bemutatása a záróünnepségen (ajánlott tartani);

A délutáni foglalkozásokon tánc, népdal, kézügyesség, úszás, kirándulás, sport;

Délutánonként a vacsora előtt 1 óra ismétlés, házi feladat elkészítése;

Esténként tábortűz, filmvetítés, táncház, népi szokások felelevenítése;

A kerettörténet határozza meg a záróünnepség témáját.

Az ünnepségen minden gyermek szerepel, verset vagy prózát mond és táncol.

PÁR KÉRDÉS A CSERKÉSZETRŐL

TULAJDONKÉPPEN MI IS A CSERKÉSZET?

A hivatalos definíció szerint a cserkészlet önkéntes, vallásos, felekezetektől független és politikától mentes ifjúsági mozgalom, amely nyitott mindenki számára származástól, nemtől, társadalmi és vagyoni helyzetétől, valamint vallási meggyőződéstől függetlenül. A cserkészlet a világ legnagyobb gyermek- és ifjúsági mozgalmaként. A világ több mint 200 országában közel 38 millió cserkész dolgozik egy közös cél elérésének érdekében: segíteni a fiatalokat abban, hogy aktív és elkötelezett felnőttekké váljanak. Teleki Pál szavai szerint: A cserkészlet nem szórakoztató, hanem nevelési intézmény. A cserkészlet célja egészséges testi, szellemi és jellembeli életfelfogás kialakítása keresztény-erkölcsi alapon. A jellemnevelésen kívül még célja a magyar öntudat fejlesztése is. A cserkészlet az ISTEN, HAZA, EMBERTÁRS és MAGYARSÁG SZOLGÁLATÁRA neveli cserkészzeit. A törvényeink nem tiltó jellegűek, hanem a helyes magatartásra biztatják cserkészjeinket. Természetesen a vezetők is ezen törvények szellemében vezetnek rájuk bízott cserkészjeiket, mivel „A vezetés elsősorban példa”.

A NYAKKENDŐKET ÉS A PROGRAMOT NÉZVE EZ NEM OLYAN, MINT AZ ÚTTÖRŐ-MOZGALOM?

De, némiképp hasonlít a két mozgalom. A lényeges különbség az, hogy a cserkészlet nem politikai célokra alakított szervezet. Mikor a magyarországi cserkészletet a II. világháború után betiltották, a kötelezővé tett úttörőmozgalom átvette annak formáját, törvényei egy részét és külsőségeit.

MI NEM VAGYUNK VALLÁSOSAK, DE AZT HALLOTTUK, HOGY A CSERKÉSZLET VALLÁSOS SZERVEZET. BEFOGADNAK?

A cserkészlet alapja ugyanaz, mint a vallás: emberszeretet, és áldozathozatal másokért. És bár a programjának két alappillére a magyar népi hagyomány és a keresztény erkölcs, azt inkább gyakorlatban adja át a gyerekeknek, nem prédikálva.

NEM TÚL VALLÁSOS A CSERKÉSZLET? NEM AKAROM, HOGY GYERMEKEM BIGOTT LEGYEN...

A magyar cserkészlet között van katolikus, református, evangélikus, buddhista, zsidó, muzulmán és ateista is. Lényeg, hogy az illető személy (avagy a gyermek szülei) egyetértsen a mozgalom céljaival. A cserkészlet betartja a vallásos kereteket (pl. étkezésnél ima, táborban vasárnaponként templomlátogatás), de nem erőszakolja azt a tagokra.

A GYERMEKEM MÁR JÁR MAGYAR ISKOLÁBA. EZ NEM ELÉG?

A magyar iskolában tanulja a gyermek a nyelvet, a cserkészletben pedig gyakorolja. A kettő kiegészíti egymást. A magyar iskola az agyra hat, a cserkészlet pedig közösséget épít, a gyermek lelkére hat. Nem könnyű a családban megtartani a magyar nyelvet, különösen az amerikai környezet hatásai mellett (és ahogy középiskolába kerülnek, még nehezebb lesz...), de a cserkészlet és a magyar iskola adnak egy közös közösséget, amelyben gyerekeink velük egyidős társakra találhatnak, és együtt őrzik meg a nyelvet.

NEKEM KATONÁSNAK TÚNIK AZ EGÉSZ. MI EZ A SOK TISZTELGÉS ÉS EGYENRUHA?

A cserkészlet nem katonásdi. Bár vannak felületes közös jellemvonások (egyenruha, kinti élet, fegyelem), a lényeg teljesen más. A cserkészletben az egyenruha egyszerűen azt fejezi ki, hogy a gyermek egy közösséghez tartozik. Az egyenruha egyenlőséget is jelent, nem hivalkodunk, hiszen egyformák vagyunk, társak jóban-kalamban. A kinti élettel, kirándulásokkal nem azt próbálja a cserkészlet elérni, hogy harcolni tudjon a gyermek (legfeljebb önmaga hibái ellen), hanem hogy a természet nehéz körülményei között se essen kétségbe (vihar, hó, hőség stb.), és másokkal együttműködve megszeresse a természetben lévő szépségeket. Katonai fegyelemtől, testi fenytől pedig a cserkészletben szó sincs; inkább az önfegyelmet építi.

MIÉRT NE ADJAM BE GYERMEKEMET INKÁBB A „CUB SCOUTS”-BA, A „BROWNIES”-BE, A „BOY SCOUTS”-BA VAGY A „GIRL SCOUTS”-BA? GYERMEKEM ISKOLÁJÁBAN MÁR VAN OLYAN, ÉS ODA GYALOG MEHETNE...

A nagy különbség: a cserkészlet magyarul van, és játékosan magyar öntudatot nevel a gyermekbe. Akarod, hogy gyermekeid tudjanak nagyszüleikkel magyarul beszélni, elolvasni magyarul egy érdekes könyvet, cikket, megértsenek egy-egy lefordíthatatlan viccet, mesét? A cserkészlet által a gyerek megismeri a magyar kultúrát, és azt, honnan származik, hogy büszke lehessen rá.

GYERMEKEM ÚGYIS BESZÉL MAGYARUL NAGYSZÜLEIVEL, MERT ÉVENTE (VAGY KÉTÉVENTE) HAZALÁTOGATUNK...

Remek. De üzleti vonalon is lesz eredménye a befektetett nevelésnek. A cserkészlet öntudatos, művelt, magabiztos vezetőket képez, akik nem félnek mások előtt színpadra lépni, tömegek előtt beszélni, akik nehéz helyzetben, nagy nyomás alatt tudnak helyesen dönteni (pl. jön a kiránduláson a vihar: mit tegyen a cserkész?), akik törődnek másokkal. A cserkészlet követel, de szeretettel követel, nem egymást kihasználva.

KI LEHET MAGYAR CSERKÉSZ?

Szeretettel fogadunk be minden 5 évnél idősebb gyermeket, fiataalt vagy akár felnőttet, aki tud magyarul beszélni és elfogadja a cserkészlet értékrendszerét. A cserkészletben találja meg a külföldön élő, magyar származását értékelő fiatal azt a környezetet, ahol érdekes foglalkozásokkal, barátok társaságában fejlesztheti ismereteit, jellemét és magyarságtudatát. A cserkészlet nem iskola. A fiatalokat vonzó tevékenységek révén irányítja a rátermett, erkölcsös társadalmi életforma felé.

MIK A CSERKÉSZLET CÉLJAI?

A cserkészlet célja már kisgyermekkorban a jellemnevelés, a magyarságismeret tanítása, az ügyesség fejlesztése és a közösségi életre való nevelés. Ezek a célok idővel kiegészülnek a testi teljesítmény fejlesztésével, az embertársak és a magyarság szolgálatával, valamint a gyakorlati cserkészstudás megszerzésével.

MIT NYER A GYERMEK A MAGYAR CSERKÉSZLETBŐL?

Megtanulja, mit jelent két kultúra részesének lenni. Megszereti a magyarságot és a magyar nyelvet. Alkalmat ad a magyar nyelv használatára baráti körben, vele egykorúakkal. A cserkészlet szépen kiegészíti a magyar iskolában tanult anyagot, mert élménnyel támasztja alá. Keretmesékkel és más élményekkel sajátíthatja el a cserkész a magyar történelmet, néprajzot, irodalmat, nyelvet. Továbbá megtanulja a fegyelme-

zettség fontosságát. Az egyenruha, az őrsi összetartás, a vezényszavak megadják a keretet, és kiegészítik az otthon gyakorolt fegyelmet. A gyermek életre szóló barátokat talál a cserkészetben, sokszor más országból, más világrészen. A közös élmények összekapcsolják a gyerekeket az őrben, táborban megismert cserkésztestvérekkel. A cserkészlet visszavezeti a gyermeket a természetbe. Egészen fiatal kortól megismerteti és megszeretteteti a gyermekkel a természetet, ami a mai világban, a technika állandó jelenléte mellett egyre fontosabb lesz.

ISKOLATÁBOR VS. CSERKÉSZTÁBOR

(Hasonlóságok és különbségek)

Amikor eldöntöttük, hogy iskolatábort akarunk szervezni, akaratlanul is felmerülhet bennünk a kérdés, mi is a különbség egy cserkész tábor és egy diaszpóra-iskolatábor között.

Cserkészként már valószínű, hogy sok tábort megéltünk, akár résztvevőként, de akár vezetőként is. Így a tanárok számára talán érdekesebb lehet az alábbi rész, hiszen tanárként mindkettő új lehet, de egy cserkészvezető is biztosan meríthet belőle pár új gondolatot.

Különbségek és hasonlóságok az iskolatábor (IT) és a cserkész tábor (CST) között:

Célok

- CST – cserkészismeretek átadása élményszerűen, közösségfejlesztés sajátos (tábori) körülmények között.
- IT – a magyar kultúra iránti érdeklődés kialakítása, a magyar nyelvi készségek fejlesztése változatos formában.

Résztvevők

- CST – őrsi és csapatközösségbe tartozó (változó cserkészismerettel rendelkező) gyerekek, akik elfogadják a tíz cserkész törvény által képviselt értékeket. A magyar kultúrán kívül van valamilyen kötődésük egymáshoz, például azonos programokon vesznek részt, ugyanúgy öltöznek, ismerik a táborozási szabályokat, népi játékokat, népdalokat stb. Korábban már találkoztak egymással.
- IT – meghatározott korú gyerekek, akiket a magyar származás és a különböző szintű nyelvtudás köt össze. Valószínűleg még nem találkoztak egymással, senkit sem ismernek a táborban, minden program újdonság a számukra, az olyan tábori elemek is, mint a tábortűz, népdalok stb.

Program

- CST – napirendje könnyen segíti a cserkészt a napi feladatok elvégzésében. A cserkész táboroknak mindig van egy keretmeséje, amivel érdekesebbé, tanulságosabbá, könnyebben érthetővé tesszük a tanulandó eseményt, történelmi korszakot vagy esetleg egy-egy híres történelmi személy, személyek életét.
- IT – átveszi a cserkész táborok napirendjét és felépítését, hiszen ez a „menetrend” segít a tábor keretének meghatározásában. A keretmese használata nagyon bevált az iskolatáborban is, ez az ismeretátadó forma mindkét tábortípusban alkalmas, jól kihasznált módszer.
- A zászló fel- és levonása keretet ad a napnak. A foglalkozások, étkezések időpontjának betartása és betartatása elvárható minden felnőtt résztvevőtől. A tábortűz élményt ad, közösséget fejleszt és lehetőséget nyújt a gyerekek kreativitásának kibontakozására, a magyar nyelv gyakorlására, miközben a gyerekeket arra bátorítja, hogy szerepeljenek.
- A cserkész napirend nagyon jó kiindulópont, mert példát ad a változatosságra (tanulás, kézügyesség, sport) és emlékeztet a pihenők szükségességére is.

Tanítási módszerek

– CST – a tanítás játékos formában történik; kerüljük azt, hogy iskolaszerű legyen az ismeretek átadása.

– IT – néha az iskolához hasonló oktatás folyik, pl. a reggeli tananyag átadása, de sok esetben felhasználja a cserkészletben tanult módszertani elemeket, és nonkonform tanítási eszközökhöz is szívesen nyúl.

Vezetők

Nagy különbség lehet a tanítók és a cserkészvezetők között, amit össze kell hangolni. A tábor megvalósítása előtt, lehetőleg már a szervezés során is fontos egyeztetni az iskola vezetésével, kinek mi a feladata és mik az elvárások. A cserkészek egy hierarchikus rendszerből jönnek, ahol a feladatok ki vannak osztva, és mindenki tudja, mi a felelőssége ebben a rendszerben. Egy iskolában ellenben legtöbbször a tanár felel mindenért, és nincs fölé- vagy alárendelt szerepben. Ezért fontos, hogy a résztvevő vezetők (az iskola és a cserkészek részéről is) értsék, mi a feladatuk, és hogyan látják majd ezt el.

Fontos előre leszögezni a munkatervet, a programok hosszát, sűrűségét. Mint fentebb írtuk, egy cserkész-tábor sokkal fegyelmezettebb, összeszokott, gyakrabban táborozó gyerekekkel, mint az iskolatábor résztvevői, akik először táboroznak, először vannak külön a szülőtől. Így nem elvárható, hogy olyan szintű rend és fegyelem legyen, mint egy cserkész-táborban az első naptól kezdve.

Nem szabad túl sok szabályt, időkorlátozást alkalmazni, mert az nem működik. Az iskolatáborban se a tanítók, se a gyerekek nem lesznek ehhez hozzászokva.

Sok energiába kerülhet, amíg különböző habitusú emberek összeszoknak. Ezért, ha ügyesen szervezünk, már az iskolatábor előtt tartunk egy együttgondolkodó, csapatindító találkozót. Így sokkal gyorsabban megy a táborban is az összeszokás és az együttműködés. Lényeges tapasztalat, hogy jó, ha a cserkészvezetők már a szervezés legelején részt vesznek a program kitalálásában és megalkotásában. Nem jó, ha a két különböző típusú program párhuzamosan szerveződik, és csak a végén egyeztetnek. Ez szokott a legtöbbször gubancot okozni. Ezt áthidalandó a tábor előtt jó egy közös személyes, ismerkedős időt tartani, vagy legkésőbb a tábor első éjszakáján, hogy könnyebben összeszokjanak a tanárok és a cserkészek.

A tábor vezetésében jó, ha a tanároknak is van egy vezetője (igazgató, szakmai vezető) és a cserkészeknek is (parancsnok, rajvezető). Így mindenki tudja, kihez kell fordulni tanácsért, a két vezető pedig hatékonyan tud egymással kommunikálni. A gyerekek néha átformálják a programot, amire spontán kell reagálni; néha nem jó betartani a munkatervet, ha a gyerekek fáradnak, vagy rájövünk, hogy valami nem stimmel, vagy lehetne jobb program is arra a napra. Ilyenkor lehet változtatni, és ettől nem szabad megijedni.

Zárógondolatok

Ami lényeges, hogy se a cserkészvezető ne várja el, hogy a tábor az első naptól úgy működjön, mint egy cserkész-tábor, se a tanár ne várja azt, hogy az iskolatábor egy természetben megvalósuló iskola. Ahogy a gyerekeknek is, úgy a tanároknak és a cserkészvezetőknek is össze kell szokniuk.

Figyeljünk egymásra, adjuk át egymásnak tapasztalatainkat, tudásunkat. Ha mindenki tudásának és tapasztalatának a legjavát adja, akkor sikeres lesz a tábor. Soha nem szabad elfeledni, hogy a gyerekekért vagyunk ott, és a fő cél az, hogy ők jól érezzék magukat, biztonságban és szeretetben tudjanak fejlődni, tanulni. Ha a gyermek boldog, nehezen megy haza a táborból és népdalt énekelve ül be a szülei autójába, akkor elértük a célunkat.

A TANÁROK SZEREPE

Mint ahogy az iskola, tanár és diák fogalmak összetartoznak, ugyanúgy az iskolatábor sem létezhet odaadó és lelkes tanárok nélkül. Feladatuk röviden: oktatás és nevelés sajátos környezetben, meghatározott (rövid) idő alatt. Egy-két hét alatt olyan értékeket kell kialakítaniuk a gyerekekben, ami a hazatérésük után is él, vonzó, és további nyelvi és kulturális tevékenységre ösztönzi őket.

A tanár felelőssége a tábor előtt: megismerkedni a tananyaggal és a kerettörténettel, és felkészülten érkezni a diákokkal való találkozásra. A kerettörténet évről évre változik, a tantervet is ehhez igazítjuk, más és más témakör kap kiemelt szerepet. Az első napi találkozásra ismerkedő játékokat, informális szint-felmérést javaslunk, hogy az osztályközösség minél előbb kialakuljon.

A tanár felelőssége a tábor alatt: a reggeli tanítás, az ismétlő óra, valamint szükség szerinti részvétel a délutáni és esti programon.

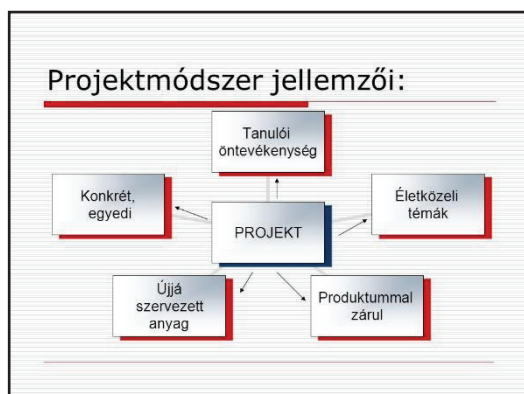
Elsődleges feladat:

– A reggeli tanítási órákra tervet készíteni: mi a kitűzött cél, mi a megvalósítás módja, az aktivitás és az arra szánt idő feltüntetésével.

Egy lehetséges lecke-terv-sablon:

Időtartam	Tevékenység	Cél – készségfejlesztés	Munkaforma	Eszközök, anyagok

A tervezésnél figyelembe kell venni a csoport létszámát, a korosztályt és a diákok nyelvi szintjét. Mivel a gyerekek eltérő háttérrel rendelkeznek, szinte lehetetlen homogén csoportokat kialakítani. Ezért a táborban nagyon jól működik a projektoktatás, amikor a különböző nyelvi szinten álló diákok megtalálják a nekik megfelelő feladatot a projekt elkészítése során. Fontos, hogy a tevékenységek változatosak legyenek, amivel leköthetjük a gyerekek érdeklődését.

További feladatok:

- Ha van szavalóverseny a táborban, a vers kiválasztásához segítséget nyújtani, a verstanulást rendszeresen ellenőrizni.
- Ha van évkönyv (tábor utáni emlékfüzet), az abban közlendő írásokat, rajzokat elősegíteni, szorgalmazni, összegyűjteni.
- Az ismétlő órára (ha tartunk ilyet) játékos feladatokkal készülni.
- Ha van záróműsor, annak tervezésében és betanításában, valamint a próbákban részt venni.
- Az egyéni kiértékelő lapokat és az okleveleket kitölteni, és, ha van, a fogadóórán a szülőket tájékoztatni a gyermek teljesítményéről.

A tanórákon és azon kívül olyan légkör megteremtése, ahol a diákok szabadon és szívesen nyilatkoznak meg, tisztelik egymás véleményét, és jól tudnak együttműködni annak érdekében, hogy fejlődjön a szókincsük és a magyar kultúra iránti fogékonyságuk.

A tanár felelőssége a tábor után: a tanmenetet beadni az igazgató parancsnoknak, megosztani véleményét a tanárokkal és vezetőkkel a tanításról és a tábori programokról.

Zárásként még egy javaslat: a tanár legyen önmaga, csinálja azt, amihez ért, és ami örömet okoz neki, de tudjon rugalmasan alkalmazkodni a körülményekhez. Nem iskolában vagyunk, hanem táborban, ahol a tanítás központi szerepet játszik.

A segédtanár szerepe

A tábor sikerét fokozza, ha a tanárok mellett lelkes segédek tevékenykednek. Az a feladatuk, hogy megkönnyítsék a tanárok munkáját, a diákok számára pedig lehetőséget nyújtsanak egyéni foglalkozásokra.

A tanórák során a következő tevékenységeket végezhetik:

- egyéni olvasás,
- írásbeli feladat elkészítése,
- vers vagy záróműsor szövegének tanítása, kikérdezése,
- az osztályon belüli kisebb csoport munkájának levezetése.
- Felelős lehet „külön” daltanulásért, éneklésért, mozgásos vagy más játékért,
- segítheti a tanárokat az órákhoz szükséges anyagok és felszerelések elkészítésében.

Egy segédtanár több osztályban is nyújthat segítséget. A gyerekek általában örömmel veszik, ha valaki kizárólagosan velük foglalkozik. Megjelenésével megváltozik a tanítási óra dinamikája is.

Az őrangyalok feladatai

Az őrangyalnak ugyanaz a feladata az iskolatáborban, mint az őrsvezetőnek a cserkészzetben. Különbség, hogy az iskolatáborban az őrangyal legtöbbször szülő-tanár. Javasolt, hogy ha lehetséges, az őrangyal ne legyen egy csoportban a saját gyerekével.

Az őrangyalok feladatai közé tartozik:

Keltik a gyerekeket, és gyakorlatilag mindig ott vannak velük, ha nincs valamilyen program.

Reggeli előtti program levezetése (mosakodás, öltözés, étkezés);

Elvinni a csoportot programtól programig;

Kisebbeknek estimese-olvasás, nagyobbaknak villanyoltás;

Ha megoldható, minél közelebb legyen a szálláshelyük a csoportjukhoz.

Étkezésnél, szabadfoglalkozásnál legyenek a csoportjukkal.

Fontos a jó, bizalmi kapcsolat kialakítása a gyerekekkel. Nagy segítséget jelentenek a tanároknak és a cserkészvezetőknek is, hiszen bármilyen konfliktus kialakulásánál közbe tudnak lépni. Javasolt, hogy ha az őrangyalnak nincs ilyen típusú tapasztalata, kérjen gyakorlati tanácsot a cserkészvezetőtől.

CSERKÉSZEK A DIASZPÓRATÁBORBAN

A diaszpóratáborokban fontos szerepet töltenek be a jelenlévő cserkészek is, hiszen nemcsak a szervezést, a játékokat és a jellemnevelést facilitálják, hanem az élményeken keresztül a jó hangulat és a tábor szellemiségének kialakításáért is felelősek.

A cserkészek elsősorban a tábor gyakorlati programjának szervezéséért felelősek. Az iskola vezetői sokszor még nem szerveztek hasonló tábort, így lehetséges, hogy a cserkészeknek a tábor egészének szervezésében is részt kell venniük.

A cserkészek segíthetnek a gyerekek korcsoport szerinti felosztásában, a tábori napirendek (munkaterv) megírásában, végül pedig a tábor gyakorlati levezetésében.

A cserkészek száma a gyerekek számától függ. Javasolt egy vezető, aki segédtsízt vagy tsízt. Az ő feladata a gyakorlati táborvezető szerepe, szorosan együttműködve az iskolatábor helyi vezetőjével. A vezetőnek tsíztában kell lennie azzal, hogy az iskolatáborban nem mindig a cserkészletben használt módszerek a megfelelőek.

Egyeztetni kell az iskola vezetőségével, hogy a tábor résztvevői és a szülők mire nyitottak. Ezt figyelembe véve érdemes a délutáni programokat kialakítani. A tábori költségvetés összeállításának is aktív részese kell hogy legyen, hiszen a programokhoz költségvetést kell készítenie. Javasolt tehát, hogy a vezető tapasztalt legyen táborok szervezésében és levezetésében.

Ezenkívül javasolt a cserkészek számát a csoportok számához igazítani (ahány csoport, annyi cserkész), ugyanis korábbi tapasztalat szerint a gyerekek egy idő után elfáradnak az elméleti óráktól, és ilyenkor nagy segítség, ha egy pár perces megmozgató játékkal feldobjuk őket.

Cserkészruhát kizárólag a vezető tsíztnek ajánlott hordani (de neki sem kötelező), mindenki más, még ha cserkész is a résztvevő, ne hordjon cserkészruhát. Sokkal hatásosabb, ha mindenki a közös tábori pólót viseli. A tábor végén az utolsó zászlólevonásnál fel lehet venni az egyenruhát, így is mutatva a közösséget a cserkészlet és az iskolatábor között.

Különösen fontos egyeztetni az iskolával a vallás és a „katonaság” szó értelmét. Sok helyen még nem találkoztak cserkészel, így az elvárások és a szóbeszédéből adódó félelmek is eltérőek lehetnek. Ezt könnyen át lehet hidalni egy beszélgetéssel, közös tábor előtti csapatépítővel.

A táborban igyekezzünk a cserkészszellem értelmében tenni a dolgunkat. Esetleg ezt néha ki lehet domborítani, pl. a cserkész takarékos és mindent felhasznál, nem pazarol. Fontos, hogy jó példával járjunk elöl a tanárok és a gyerekek előtt is. Az iskolatáborok egyik célja, hogy megismertessük a cserkészletet tőlünk távoli közösségekkel, és lehetőleg megszerettessük azt. Hosszú távú munkakapcsolatok kialakítására törekedjünk. A gyakorlati cserkészfoglalkozások, játékok, népdalok, táncok és délutáni foglalkozások lebonyolítása mellett a cserkészek lehetnek őrangyalok is, ha nincs más megoldás.

A cserkészek feladatai

Program:

– Tábori munkaterv, napirend megtervezése – ugyan eltér egy cserkésztáborétól, azonban sok hasonló elem köszön vissza:

- ébresztő, reggeli torna
- reggeli, ebéd, uzsonna, vacsora
- tábori szertartások (zászlófelvonás, tábortűz, zászlólevonás)
- (a tábori munkatervről bővebben az X. fejezetben olvashatsz)
- A táborban figyelnek az idő betartására,
- Formális keretet adnak a tábor napjainak (zászlószertartások, tábortűz stb.),
- Megálmodják és fenntartják a tábori keretmese légkörét,
- A tábori programot összekapcsolják a természettel (program lebonyolítása erdőn, mezőn, környezetismeret),
- Nyitottak a helyi közösség igényeire,
- Emlékeztetik a gyerekeket a magyar nyelv használatára.

Cserkészkedés:

- Képviselik a cserkészetet és példát mutatnak;
- Cserkészfoglalkozásokat tartanak a gyerekeknek (naponta legfeljebb két órában). Nem szabad elfelejteni, hogy a táborban lévő gyerekek még nem voltak cserkészek, így az ő tudásukhoz és igényeikhez mérten kell ezeket lebonyolítani (itt a gyakorlati cserkészfoglalkozásra gondolunk).
- Gyerekek átmozgatása pl. két iskolafoglalkozás között, ebéd előtt, vagy délutánonként sportjáték szervezése;
- Tábortűz vezetése (gyerekek és felnőttek kikérdezése, milyen dalokat tudnak);
- Felelnek a tábor cserkész- és iskolai oldalának összhangjáért;
- Lehetőség szerint bevonják a táborban résztvevő nem cserkész felnőtteket is a cserkészprogramokba (keretmese, sportjátékok, egyéb programok);
- Felnőttek számára gyorstalpalót tartanak a cserkészélet alapjairól, szabályainkról (lásd lejjebb);
- Jellemnevelés a cserkésztvényekkel összhangban (esetleg a cserkésztvények kifüggesztése az ebédlő falára).

Mit tehetnek még a cserkészek a tábor sikeréért?

- Nagyobb programok, pl. meseerdő, éjjeli játék, rohampálya, akadálypálya szervezése;
- Taníthatnak népdalokat és néptáncot, új népjátékokat és csatakiáltásokat;
- Segíthetik a csoportokon belüli összetartást (pl. csapatépítő játékokkal) és a felmerülő problémák megoldását;
- Éreztetik a gyerekekkel, hogy fontosak, és bátorítják őket;
- Kedves, figyelmes, segítőkész, összetartó és erős csapattá forrasztják össze őket;
- „Gyerekköordináció” segítése: ébresztés, reggeli torna, esti mese stb.

Fontos...

...hogy a tábori napirend rugalmas legyen: ha azt látjuk, hogy a gyerekek tele vannak energiával, szervezzünk több sportjátékot; ha fáradtak, csendesebb programokat, pihenőt (rugalmasság).

...hogy lehetőleg már a tábor szervezése során, de legkésőbb a táborkezdés előtt személyesen megismerjék egymást a cserkészek és a helyi közösség. Érdemes egy csapatépítőt tartani első, vagy legkésőbb második este (csapatszellem a vezetők között).

A cserkészélet alapjai és szabályai

Zászlófelvonás

- A zászlófelvonás menete: zászlófelvonás – (ima) – napirend
- A zászlólevonás menete: (aznapi tanulságok összefoglalása) – (ima) – zászlólevonás
- A zászlószertartás alatt végig csendben vagyunk; egyrészt megtiszteljük az alkalmat, másrészt fontos információk hangzanak el ilyenkor.
- A zászlólevonás a nap lezárása; csendben érkezünk, és csendben hagyjuk el a zászlóteret.
- Lehetőleg ne a szertartás közben érkezünk, és maradjunk ott a végéig!

Ima (ha mindenki beleegyezik, keresztény lelkületű tábort tartunk)

- Az étkezés előtti, utáni imát állva mondjuk,
- Imánál levesszük a fejfedőnket.

Tábortűz

- Csendben vagyunk, mókánál nem beszélünk (nevetni lehet :)
- Lehetőleg ne tábortűz közben érkezünk (legyünk pontosak), és maradjunk a végéig!
- Nagy segítség, ha a gyerekek közé ülnek az énekelni tudók :)

Egyéb

- A cserkész nem tapsol → helyette csatakiáltások vannak (elfogadjuk, vagyis nem szabálysértés, mert nem cserkész tábor, de megmondjuk, hogy a táborban csatakiáltással köszönjük meg a jeleneteket, mókákat)
- Amikor csendet kérünk a gyerekektől, akkor töletek, tanároktól, vezetőktől, szülőktől is kérünk egy kis figyelmet – zavaró, ha a háttérben beszél valaki.

A tíz cserkésztörvény

1. A cserkész egyeneslelkű, és feltétlenül igazat mond.
2. A cserkész híven teljesíti kötelességeit, amelyekkel Istennek, hazájának, embertársainak és a magyarságnak tartozik.
3. A cserkész ahol tud, segít.
4. A cserkész minden cserkészt testvérének tekint.
5. A cserkész másokkal szemben gyengéd, magával szemben szigorú.
6. A cserkész szereti a természetet, jó az állatokhoz és kíméli a növényeket.
7. A cserkész feljebbvalóinak jó lélekkel és készségesen engedelmeskedik.
8. A cserkész vidám és meggondolt.
9. A cserkész takarékos.
10. A cserkész testben és lélekben tiszta.

A TÁBOR SZERVEZÉSÉNEK LÉPÉSEI

A tábor előkészítése

- o Mit kell a tábor előtt tenni?
- o Mikor mit készítsünk elő?

A tábori program

- o Az Iskolatábor lehet az év koronája. Ez a tanév fénypontja. Minden iskolatábor egy honfoglalás, államalapítás, egy kezdés.
- o A jó tábor a gyerekek tábora. A program alkalmazkodjon a gyerekek korosztályához, felkészültségéhez és igényeihez.
- o Az iskolatábor programja a következő lehetőségeknek adjon helyet:
 - közös magyar élmény, magyarságtudat erősítése;
 - tananyag átadása, esetleg ami az év folyamán kimaradt;
 - magyar nyelv tanulása, használata és gyakorlása, szókészlet bővítése;
 - a közösségi élet fejlesztése;
 - a kisközösség szellemi megszilárdítása, kiépítése;
 - a lelkeség formálása, elmélyítése;
 - elméleti kiképzés, főleg a kerettörténet, a tábortüzek alatt;
 - versenyek;
 - a rendszeret serkentése – dicsérjük az igyekezetet;
 - portyák, kirándulások;
 - játék, szórakozás;
 - nyelvvizsga mint ECL-felkészülés;
 - cserkészanyag mint magyarságismereti vizsga;
 - és még sok más lehetőség.

Programtervezés

- o Kulcsszemponatok a program tervezésénél:
 - Iskolaév elején kezdjük hirdetni, hogy mindenki betervezhesse a szabadságába. Évnyitón és szülői értekezleten is lehet javasolni, hogy írják be a naptárba.
 - A programtervezés a tábor előtt minimum hat hónappal kezdődjön el, és a táborig tartson.
 - Célkitűzéseinket a tábor kerettörténetébe illesszük be.
 - A vezetők az év kezdetétől fokozatosan készüljenek a táborra.
 - A tábor legyen a fénypont.
 - A táborhelyet a korosztálynak megfelelően keressük, lehetőleg bentlakásos hely legyen, ahol zárt kinti játszótér is van.
 - Jó, ha van tábortűzi hely.

- A táborhelyet egy évvel előbb nézzük meg, a táborvezető személyesen győződjön meg a táborhely lehetőségeiről.
- A program alkalmazkodjék a táborhely adta lehetőségekhez.

Kidolgozás

- o 8 hónappal a tábor előtt
 - a tábor időpontjának véglegesítése;
 - a táborhely biztosítása, lefoglalása, lehetőségek felmérése – lakott helytől távol;
 - a szülők tájékoztatása a tábor időpontjáról;
 - az előzetes költségterv elkészítése;
 - a központi kerettörténet megismerése, forrásmunkák elolvasása;
 - ötletgyűjtés;
 - konzultáció a Diaszpóra Iskolatábor Projekt vezetőjével, a táborszervezési kérdőív kitöltése;
 - A hivatalos tábori plakát elkészítése (a honlapon elérhető).
- o Fél évvel a tábor előtt
 - vázlatos program felállítása;
 - feladatok kiosztása;
 - a felszerelés átnézése, javítása, beszerzése;
 - élelmezési, egészségügyi terv kidolgozása;
 - szülői értekezlet, vázlatos körlevél;
 - a program átbeszélése a Projekt megbízott vezetőjével;
 - elkezdni hirdetni a tábort.
- o Hat-nyolc héttel a tábor előtt
 - a részletes program véglegesítése;
 - az utazás biztosítása;
 - a felszerelés (taneszköz, jelmez stb.) kiegészítése;
 - a szemléltető anyag előkészítése;
 - második szülői értekezlet, körlevél, egészségügyi és jelentkezési űrlap kiadása;
 - biztosítások lekötése.
- o Közvetlenül a tábor előtt
 - a felszerelés előkészítése, becsomagolása;
 - utolsó vezetői megbeszélés;
 - utolsó beszerzések.

A tábor megszervezése

- o Mit kell a tábor alatt tenni?
- o Mikor mit csináljunk?

A tábori program felépítése

- o A program az alapelvekben lefektetett pontoknak adjon helyet.
- o A program három fázisa:
 - érkezés
 - tábori élet
 - táborbontás, hazautazás
- o A táborprogram felépítésében egy bizonyos feszültséget kell tartani és azt fokozni, hogy a tábor ne váljon unalmassá.
- o A program feszültségi görbéje így fest:
 - a tábor elején minden új és izgalmas;
 - belezökkenés a tábori életbe;
 - első fénypont (kirándulás, verseny);
 - enyhe lazítás a tábor első fele után;
 - felkészülés a nagy fénypontokra;
 - nagy fénypontok – portya, akadályverseny, bemutató (gyerekszemszögből nézzük, ne felnőtt szemszögből!);
 - csomagolás, táborbontás kezdete, még egy lelki elmélyülés (pl. beszélgető tábortűz);
 - a táborbontás nagyon gyors befejezése és búcsú.
- o Tanácsok
 - Sohasem készíthetünk elő túl sok programpontot.
 - Sohase legyünk előkészített programunk rabjai, de próbáljuk azt betartani.
 - A napirend (időrend, munkaterv) nem szentírás, ha szükséges, átalakítható!

Táborépítés, tábori munkák

- o A tábor az első naptól az utolsóig tart:
 - Táborunk adjon a gyerekeknek esztétikai élményt is.
 - Alkalmazkodjunk a bennünket körülvevő természethez.
 - A tábor formája alakuljon a kerettörténethez (ha a helyi adottságok megengedik).
 - Az előzetes táborhelyszemle alapján készítsünk tervet, hogy mit lehet kivitelezni.
 - Adjunk elegendő időt pihenésre, laza közös ismerkedésre, kisközösségek kialakulására.

Tábori beosztások

- o Parancsnok/táborvezető/igazgató – program, táborhely, feladatok kiosztása, kapcsolat a szülőkkel
- o Gazdasági vezető – költségvetés, felszerelés, beszerzés (ez különválhat pénztárosra és gyakorlati beszerzőre)
- o Parancsnokhelyettes – táborhelyszemle, táborterv, kapcsolat a tanárokkal

- o Tanárok – iskolás anyag átadása, program ezen részének kidolgozása
- o Szakvezetők, cserkészek – tánc, népdal, játék, kiképzés, tábortűz
- o Konyhafőnök – élelmezés, beszerzés
- o Fényképész, íródeák
- o Egészségügy – elsősegély

Táborkezdés

- o Tanácsok a táborkezdéshez:
 - Érdemes beírni, hogy legyen megérkezési idő, és hogy a szülők egy bizonyos időpontig vagy minél előbb hagyják el a táborhelyet.
 - Megérkezéskor a parancsnok üdvözlí a gyerekeket, bemutatja az új hazát; kihirdeti a tábori élet szabályait és eligazítja a diákokat. Az első kerettörténet-jelenet is itt történjen.
 - A gyerekek lerakodnak és beköltöznek a szobákba.
 - A tanárok és a segédvezetők már előtte költözzenek be.
 - A fiatalabb gyerekeket helyezzük közelebb egymás mellé, és ne túl messze a parancsnoktól. Ez nagyobb biztonságot ad nekik. Az idősebb gyerekek messzebb helyezkedhetnek el, így nagyobb önállóságot élvezhetnek.
 - Figyeljünk az egy csoport több szobába való elhelyezésének problémájára.
 - A parancsnok lehetőség szerint központilag, az őrangyalok pedig csoportjaik közelében helyezkedjenek el. Kerüljük a vezetők különvonulását.
 - Ha kinti táborról van szó, az élelmiszerraktár, a konyha és az ebédlő helyiségeit, ill. az elsősegélyládát helyezzük lehetőleg árnyékba és a víz közelébe.
 - A szersátor-doboz legjobb helye a konyha vagy a központ táján van.
 - A konyha közelében helyezzük el a szemeteszsákokat. Jó, ha több helyre is kirakunk szemeteszsákokat.
 - A tábor középpontjába kerül a zászlórúd, a kereszt, az információs tábla.
 - A tábortűzhely lehet a tábor szűkebb területén kívül is, de jó, ha a tábor közepén van. A fokozott tűzveszélyre figyeljünk!
- o A tisztaság fontossága:
 - Vegyük nagyon komolyan a tábor tisztaságát. A konyha, élelmiszerraktár, mosdók és latrinák „kínos tisztasága” a gyerekek egészsége miatt okvetlen szükséges. Ezt rendszeresen (naponta) ellenőriznünk kell.
 - Érdemes külön figyelmet fordítani a gyerekek tisztaságára, nézzünk utána a kéz-, fog- és arcmosásnak, ruhacserének stb. Ne felejtsük el, hogy sok gyerek most van először távol az otthonától.

Táborbontás

- o Tanácsok a táborbontáshoz:
 - A táborbontás nem rombolás.
 - A felszerelést rendezve csomagoljuk el, mert ez nagyon megkönnyíti a tábor utáni elraktározásukat.
 - A táborbontást végezzük szervezeten, hogy a gyerekek jó benyomással búcsúzzanak a tábortól.
 - A táborhelyet legalább olyan tisztán hagyjuk ott, mint ahogyan érkezésünkkel találunk.

- Befejezésül ünnepélyesen osszuk ki a jutalmakat, dicséreteket, búcsúzzunk el mindenkitől és a táborhelytől. Zászlólevonás után hagyjuk el a táborhelyünket.
- Legyen kész minden, mielőtt a szülők megérkeznek.

Tábor utáni feladatok

A tábor végével sokan úgy érezzük, hogy a tábor véget ért, jöhet a megérdemelt pihenés. Sajnos mielőtt a pihenés elkezdődne, hátra van még pár feladat. Ezeket jobb mindig a tábor után minél előbb elvégezni, amíg az élmények még frissek bennünk. Ez nemcsak a motiváltság végett jó, hanem azért is, mert így objektívebben ki tudjuk elemezni a tábort.

Mik is ezek a feladatok, melyek a tábor után ránk várnak?

1. Rövid élménybeszámoló a szülőknek, a társadalomnak, de a Facebookra vagy más platformokra is kitehetők. Jó alkalom, hogy megköszönjük a tanároknak a sok munkát és elismerjük az eredményeket, hírt adjunk a táborról, hogy jövőre többen érdeklődjenek. Jó anyag lesz a következő tábor hirdetésére is.
2. Képek és videók rendszerezése, kiválogatása a Diaszpóra Iskolatábor Projektnek.
3. Ha van videószakértő, készítsen rövidfilmet a táborban készült anyagból. Ehhez iránymutatást adunk.
4. Részletes elszámolás elkészítése az előkölségvetés alapján (a tervezett és valós költségek összehasonlítása, a számlák bevezetése stb.).
5. Szakmai beszámoló elkészítése.
6. Köszönetnyilvánítások

1. Rövid élménybeszámoló – Mindig jó, ha a szülők kapnak egy rövid beszámolót a táborról, mit is csináltak a gyerekek, hogyan érezték magukat, milyen klassz programjaik voltak. Nem az a lényeg, hogy mindent megpróbáljunk leírni, inkább az, hogy érdekes legyen az élménybeszámoló. Törekedjünk arra, hogy röviden, velősen írjuk le a táborunkban történeteket, hogy akik nem voltak jelen, azok is érezzék, milyen különleges volt. Így nemcsak beszámoló lesz, hanem egy kis propagandaanyag is.

2. Képek – Manapság mindenkinek van a telefonján fényképezőgép és videókészítésre alkalmas program. Ahogy a közmondás is tartja, egy kép ezer szónál is többet mond. Ezért jó, ha mindenkitől begyűjtjük a képeket a tábor alatt egy közös drive-ra, ahonnan a tábor után tudunk szelektálni. Ha ezer képet tartunk bent, senki sem fogja megnézni. A legjobb, ha legfeljebb 10-20 képet tartunk meg mindegyik napról. Egy ötnapos tábornál ez így is kb. száz képet jelent. Ha van alkalmunk, naponta is feltehetünk képeket a Facebookra, de mindig szelektáljunk, mi kerül fel. Fontos, hogy a DISP projektnek is elküldjétek a képeket, hiszen szükségesek az elszámoláshoz.

3. Videókészítés – A videók manapság nagyon közkedveltek a fiatalok körében. Esetleg meg lehet kérni a tábor elején egy idősebb tanulót vagy segédvezetőt, hogy készítsen kisfilmet a táborról. Ezek nagyon viccesek és informatívak is tudnak lenni.

4. Elszámolás – A tábor előtti előkészületek során költségvetést nyújtottatok be, ami irányvonalat adott a kiadásokra. A tábor után a számlákat rendszerezni kell, és el kell számolni a támogatással a Diaszpóra Projekt felé. Az elszámolás legegyszerűbb módja, hogy az Excel-táblázatba, amelybe az előkészítő költségvetést készítettél, egy új fülecske alá bevezeted a rendszerezett valós kiadásokat. Így össze lehet hasonlítani a tervet a valós kiadásokkal, és segítségünkre lehet majd egy újabb tervezésnél. Hasznos a számlákat beszkenyelni, így elektronikusan is eltehetjük, ha bármikor szükségünk lenne rájuk.

5. Szakmai beszámoló – Feltehetitek a kérdést, miért kell szakmai beszámolót is írni, ha már írtatok egy élménybeszámolót. Az egyszerű válasz az, hogy a szakmai beszámoló nem a szülőknek íródik, hanem magatoknak, a vezetőknek, illetve a Projekt vezetőinek. A szakmai beszámolóra kidolgoztunk egy rövid kérdőívet, hogy segítségünk nektek a legfontosabbakat beleírni. A szakmai beszámolóra gondolatok úgy, mint kiértékelésre, önvizsgálatra. Mi volt jó, mi volt kevésbé jó, mire lehet jobban odafigyelni, mi az, amit másképp csinálnál. Ez nem csak nektek segít, hanem a jövőben azoknak is segítséget ad, akik majd utána-tok szerveznek hasonló táborokat.

6. Köszönetnyilvánítások – Köszönőlevelek, vagyis inkább a tábor vége előtt köszönetül jelképes ajándék a tanároknak, segítőknek. Mindenkinek jólesik a dicséret és a figyelmesség. A segítők nélkül nem tudunk sikeres táborot szervezni.

Ha mindezzel végeztél, akkor nyugodtan elkezdheted szervezni a következő táborot, hiszen minél előbb kezded, annál könnyebben fog menni.

A TANÍTÁS (FOGLALKOZÁS) MÓDSZERTANA

Hogyan készülünk a foglalkozásokra?

- o Jól készülünk fel előre a foglalkozásokra. Ez magától értetődő, mégis külön is hangsúlyozni kell. Szánjuk rá a szükséges időt, és ne legyünk önmagunk ellensége, mert ha érdektelen foglalkozásokat nyújtunk a csoportnak, a gyerekek megunnak minket. **Itt a vezető bőrére megy a játék!**
 - A foglalkozások legyenek átgondoltak összességükben is. Legyen munkatervünk (vázlatunk), hogy az egymást követő foglalkozások szervesen kapcsolódjanak egymáshoz.
 - Ha egy alkalommal valamit elkezdtünk, azt később fejezzük is be. Ne maradjanak elvarratlan szálak. (Pl. ha elkezdtünk egy kézművességet és elfogyott az idő, legközelebb fejezzük be. Ha elkezdtünk megtanulni valamit, akkor azt később gyakoroljuk, vagy ténylegesen használjuk is.)
- o Bármilyen témával kapcsolatban érvényes a hármas tagolódás:
 - ÉRDEKLŐDÉS FELKELTÉSE, MOTIVÁCIÓ. Nincs határa annak, hogy mivel tudunk motiválni. Bármilyen eszközt felhasználhatunk: egy mese, egy indoklás, hogy miért jó, hogy miért szükséges vagy hasznos, hogy mire fogjuk használni „igaziból”, egy tanácskozás (szerintetek, hogy lehet ezt és ezt csinálni? stb.), a ténylegesen működő „termék” bemutatása (akár mások, netán egy más csoport által) stb. Fő, hogy motiváljuk a gyerekeket, hogy kedvük kerekedjen megtanulni azt, amit szeretnénk nekik megmutatni, megtanítani. Legyen számukra érdekes a dolog.
 - OKTATÁS, TANÍTÁS. Figyeljünk arra, hogy kerüljük az „iskolás” jellegét (én tanítok, ti csendben vagytok és odafigyeltek rám), hanem játszva tanítsunk. Vonjuk be őket minél hamarabb konkrét tevékenységbe. Figyeljük a visszajelzéseket: kinek megy könnyen, kinek nehezebben, ki unatkozik, s ki van igazán elfoglalva. Segítsenek egymásnak. Vigyázzunk arra, hogy mindenkit el tudjunk foglalni.
 - GYAKOROLTATÁS. Lehetőleg játékos formában. A jó vezetőnek, jó a fantáziája. Erőltessük meg magunkat, és mindig találjunk ki valamilyen játékos, vidám gyakorlási formát. S ha már egy adott téma jól megy, használjuk is „élesben”. Elsősorban a gyakorlás miatt kell gondosan elkészíteni a munkatervet, hogy az egymásra épülő témák jól egybekapcsolódjanak.
- o Milyen a jó együtt tanulás?
 - Vidám. Attól, hogy tanítunk, nevelünk, nem kell, hogy feszengjünk, komolykodjunk.
 - Eseményekben gazdag. Minél több minden történik, annál jobb. Vegyesen kövessék egymást a mozgalmas-nyugodt, játék-ének-oktató-gyakorló, vidám-komoly tevékenységek.
 - Zavartalan. Mások ne zavarják az tanítás menetét, intimitását.
 - Tartalmas. Ne csak „jól érezzük” magunkat, hanem azzal a jó érzéssel mehessünk haza, hogy „csináltunk valamit”. A cserkészlet nem csak szórakoztatás (viszont szórakoztató).
 - Gondosan előkészített. Változatos.
 - Érdekes.

o Előkészület az órára

- MIT? Hogy mit kellene tanítanunk, azt elvileg a munkatervből tudjuk.
- HOGYAN? Ez minden foglalkozás előkészítésének a lényege, hogy „jó” összejövétel legyen. Ne elégedjünk meg középszerű, sablonos megoldásokkal. Keressük az újdonságot, a meglepetést. Használjuk a fantáziánkat, keressünk könyvekben, kérjünk ötleteket a tanároktól, parancsnokunktól stb.
- MENNYIT? Fontos számunkra, hogy az egyes programpontokhoz szükséges időt meg tudjuk becsülni. Legyen tartalék program vagy játék, hogy ha elfogytak a tervezett témák, ki tudjuk tölteni a hátralévő időt. Kerüljük a rögtönzést. Ez csupán az utolsó eszköz, mert biztos, hogy a minőség rovására megy. Ha kifutsz az időből, nem baj. Ha egy tevékenység több időt igényel, mint amit előre terveztél, csináld végig. Legfeljebb kevesebb téma lesz aznap, s neked egy tapasztalattal több az időbecslést illetően. Ne izgulj emiatt, kerüld a kapkodást.
- MIVEL? A szükséges kellékeket gondosan szedd össze, ezt ne hagyd az utolsó pillanatra, mert akkor lehet, hogy már nem tudod beszerezni azokat. S ne csak a típusát gondold át, hanem a mennyiségeket is (pl. ha ragasztóra lesz szükséged vagy ollóra, mert olyan kézművességet tervezel, amihez ez kell, legyen kéznél annyi, hogy mindenki egyszerre dolgozhasson, ne kelljen egymás kezéből kivenni a kellékeket, szerszámokat. Így tudsz mindenkit rendesen lefoglalni, és kényelmesen dolgozni.). Kellék a „szemléltető eszköz” is. Tudjál kész „terméket” mutatni a gyerekeknek. Ez adott esetben jó motiváció is lehet.

TANULSÁGOK

Egy-egy óra után gondold át, mi hogyan sikerült, milyenfajta játékok, foglalkozások sikerültek jobban, mennyire tudtad a figyelmüket lekötni. Legközelebb biztosan jobban sikerül, ha észreveszed a hibáidat. Ne menjen el a kedved, ha valami nem úgy ment, ahogy szeretted volna, mert ilyen is lesz bőven. Csak tartsd számon, mi miért nem ment, hogy ugyanazt a hibát kétszer ne kövesd el.

Nem nagy ügy jó összejövételt/órát vezetni, mert mindig sok újszerű, érdekes tevékenységet tudsz nyújtani. De ahhoz, hogy jó legyen, rendesen elő kell készülni.

A munkaterv

Miért van szükség munkatervre?

Az eredményes, gyors, hatékony munka csak előzetes tervezéssel valósítható meg. „Váratlan dolgok csak akkor érhetnek, ha van olyan is, amire számítász”. A munkaterv vezérfonal, mely segít abban, hogy kialakíts egy hosszú távú koncepciót. Ez nem azt jelenti, hogy munkatervedhez feltétlenül ragaszkodnod kell, hanem azt, hogy a körülményekhez rugalmasan igazodva, ha szükséges, menet közben módosítsd azt. Neked, mint nevelőnek, különösen is nagy felelősséged: olykor 30-40 gyerek nevelése, fejlődése függ tőled! Hosszú távon eredményes nevelés csak tervszerűen, az előző időszak eredményeit, kudarcait figyelembe véve végezhető.

Még miért fontos?

- o Összeállítása arra készítet, hogy időnként átgondold, hol tartasz, mik a csoportod erősségei és hiányosságai, s hogy hová szeretnétek eljutni.
- o A tervezett programok/feladatok időpontjának és felelőseinek előzetes meghatározásával nemcsak te, hanem vezetőid is következetesen tudjátok beosztani rendelkezésre álló időtöket és energiákat.
- o A munkaterv egyenletes fejlődési ütemet és egyensúlyt biztosít a nevelés különböző területein.
- o A munkaterv példaként szolgálhat vezetőid számára saját munkatervük elkészítésében.
- o A tábori munkaterv megadja az irányt és biztosítja, hogy jó úton haladj.
- o Segít elérni rövid és hosszú távú céljaidat.
- o Szervezett munkamódszert ad számodra, mely jó minőségi és mennyiségi eredményeket biztosít.

Miért fontos a munkaterv a Diaszpóra Iskolatábor Projekt számára?

- o Ha több évre visszamenőleg megvan a munkatervetek, nyomon tudjuk követni munkátokat.
- o Egy jól kidolgozott munkatervből kiderül, milyen munka folyik a táborban, s mik azok a nehézségek, melyekben a Projekt a segítségre lehet.
- o Kiderül, milyen programokkal milyen nevelési célkitűzéseket szeretnétek elérni, s ez korosztályilag és egyéb szempontokból mennyire kiegyensúlyozott.
- o A Projekt a munkaterv által képet kap a tábor jövőjéről: mennyi és milyen korú tanuló vesz részt benne, van-e lehetőség cserkészcsapat alakítására stb.
- o Elismerést tud kifejezni a jó munkáért, s ha problémák, nehézségek adódnak, akkor tanácsokat, illetve segítséget adhat. Ezt megteheti konkrét eszközökkel, ha van rá fogadókészség.
- o A nagyon jó munkatervek tartalmát megismerteti másokkal, hogy tanuljanak belőle. Lehetővé teszi a problémák és a másutt megszületett jó megoldások összekapcsolását.
- o A tábori munkatervek összegzéséből látjuk, milyen programokra, képzésekre van szükség, milyen eszközök segítenék leginkább a munkát, és fordítva: mi az, amire már nincs szükség.
- o Ha a munkatervet megőrizzük, kirajzolódik az útvonal, amelyen haladunk. Ez segít eldönteni, merre haladjunk tovább, és mi kell ahhoz, hogy elérjük kitűzött céljainkat.
- o Amikor előben találkozol a Projekt vezetőivel, konkrét dolgokról tudsz velük beszélgetni, hiszen ismerik táborod tervezett tevékenységét és a haladási irányt.

A MEGFELELŐ TÁBORHELY KIVÁLASZTÁSA

A táborozás sikere szempontjából döntő feltétel a tábor megfelelően kiválasztott helye. A legjobban előkészített tábor is tönkretelheti a rossz táborhely. Ezért most előljáróban néhány általános szempont.

A táborhely kiválasztásának általános szempontjai

A legfontosabb, hogy ne feledjük: a tábor is különleges, a napi „átlagéletről” eltérő életformát jelent. Ezért lehetőleg olyan helyen verjük föl sátrunkat, ahol minket sem zavar senki, de mi sem háborítjuk mások nyugalma. Feltétlenül vegyük figyelembe a természet védelmének szempontjait.

Kerüljük még az esélyét is annak, hogy táborozásunkkal megsértsük mások tulajdonjogát. Ezért minden esetben kérjünk engedélyt a tulajdonostól. Tartsuk be az általa támasztott feltételeket (külön bizonyosodjunk meg a biztosítási kötelezettségről, kinek a felelőssége megkötni, van-e a helynek saját biztosítása stb.).

Táborozásra csak olyan hely alkalmas, ahol előreláthatólag semmi sem veszélyezteti a gyerekek testi ép-ségét. Ezért is feltétlenül fontos a körütekintő előkészítés. Először is keressük meg a tábor tervezett helyét. Ezután, ha lehetséges, keressük föl a kiszemelt terepet, házat és annak környékét.

Mit vegyünk figyelembe a terepszemlén?

A JÓ TÁBORHELY	A ROSSZ TÁBORHELY
- o Napos, de egyben megfelelően árnyékos részei is vannak - o Száraz - o Sík, nem túl köves, a talaja nem túl kötött - o Szélárnyékos - o Elérhető közelségben megfelelő minőségű és mennyiségű vizet adó kút vagy forrás található - o A környéken elegendő tűzifa gyűjthető - o A környezet változatos, így a táborhely önmagában is öröm forrása. - o Igyekezünk benti táborhelyet találni, csak különleges alkalmakkor sátortáborozunk.	- o A lejtő, a vízmosás – a nyakunkba zúduló „özönvíz” miatt - o Lapos, mocsaras, vizenyős terület, pl. a szúnyogok miatt - o Sziklák, romok alja, az omlásveszély miatt - o A nagyobb fák töve - o Állattartó telep környéke, különösen szélirány felől - o Utak széle, vadállatok ösvényei, legelőre vonuló csordák útvonalai - o Védett növények, állatok élőtere - o Vadászterületek - o Romantikusnak tűnő, de hirtelen árhullámnak kitett szigetek - o Bányák, erőművek, ipari üzemek és távvezetékek környéke

Feladatok a terepszemle során

A terepszemle alkalmával tájolójuk be a területet. Fontos tudnunk, hol kel a nap, délben a legnagyobb hőség idején hol van árnyék.

Kérdezzük ki a környéken élőket, vagy ha már táborozott ott ismerős, akkor őt.

A hely tud-e biztosítani étkezést, vagy nekünk kell főzni.

Van-e benti helyiség, ahol elfér az egész tábor. Kell-e külön fizetni érte.

Biztosít-e külön foglalkozásokat a táborhely, amit bérbe tudunk venni.

Kiegészítő szempontok tábor kijelöléséhez:

Vizsgáljuk meg, hogy a terület alkalmas-e a tábortervben elképzelt játékok, portyák, kirándulások lebonyolítására.

A hely jellege, a tájegység biztosítja-e a keretmeséhez szükséges hangulatot?

A táborhely nagysága elegendő-e a tábor kiépítésére? Jut-e hely a konyha felállítására, van-e megfelelő terület az alakulótérnek, játszótérnek, az altáboroknak? (Amennyiben szükség van ilyenre.)

Van-e a környéken fürdésre alkalmas víz?

Elérhető közelségben van-e orvos, üzlet, vasút- vagy autóbuszállomás, posta, telefon?

Fontos tudni, hol van a legközelebbi kórház, mindenhol van-e térerő, szükség esetén kijön-e a mentő, vannak-e mérges kígyók, mérgező növények, mások bejuthatnak-e a táborba, kell-e őrséget állni.

KERETTÖRTÉNET

A kerettörténet az iskolatáborban, mint ahogy a cserkészetben is FONTOS tanítási és nevelési eszköz, amit sajnos nem mindig alkalmaznak vagy használnak ki teljesen.

Miért?

- **MAGYAR KULTÚRA.** A tábor egyik célja a magyar kultúra átadása. Kerettörténettel összekötve lehet a könnyebben elérni ezt a célt.
- **LÉGKÖR.** Ha megfelelő légkört teremtünk, a gyerekek jobban érdeklődnek, és így a „száraz” anyagot könnyebb tanítani.
- **EMLÉKEZET.** Ha érdekes történettel kapcsoljuk össze, az „anyag” jobban rögződik a gyerekek emlékezetében.

Mikor?

A kerettörténet mindenkor alkalmazható: kirándulás, tábor, tábortűz, akadályverseny, összejövetelek stb. közben. Témája lehet történelem, néprajz, földrajz, híres ember stb.

Hogyan?

1. A kerettörténet tervezése nem mindig könnyű. FANTÁZIA kell hozzá, és ez nincs mindenkiben jól kifejlesztve, de gyakorlat teszi a mestert! Régi, jól bevált ötleteket lehet használni, de próbálj mindig valami újat is belevinni. (Modern magyar zenét, irodalmat stb. is lehet alkalmazni.)
2. Forrásanyagot néha nehéz találni. De ezt mindig adunk alapszinten.
3. Először is a kerettörténetet az átadandó anyaghoz kell választani. Vannak témák, amelyek jobban összeillenek, de gyakorlatilag teljesen önállóan lehet választani. (Sokszor a nehezebb illesztés az érdekesebb program!)
4. A vezetőknek alaposan kell ismerniük a kerettörténetet.
5. A program elején, vagy jóval előtte kell a háttérrel tudatni. Lehet felolvasni vagy elmesélni, elbeszélgetni, képeket mutatni stb. Nagyon jó módszer, ha a vezetők dramatizálnak, eljátszanak egy rövid jelenetet.
6. A kerettörténet biztosítsa, hogy „interaktív” legyen a program. A gyerekek kövessék a jeleket, fejtsék meg a kérdéseket, oldják meg a problémákat. Játsszanak szerepeket!
7. A kerettörténet legyen könnyen érthető és következetes. Az események logikusan kövessék egymást. Ez azonban nem zárja ki a fantázia bevetését!
8. A kerettörténet ne legyen triviális. Ha túl egyszerű vagy könnyű, akkor nem tornáztatod meg tudásukat, tehetségüket, és akkor semmibe veszik az egészet.
9. Kellékek és jelmezek sokat segítenek, a gyerekek jobban beleélik magukat a történetekbe. Nem szabad azért túlzásba vinni! Nekik is használniuk kell fantáziájukat. A kerettörténet használata nem végcél, hanem eszköz.
10. A vezetők abszolút komolyan vegyék a kerettörténetet, ne csak itt-ott a kanyarban.

11. A jó kerettörténet saját magától „élvezetes”. Ezt nem kell külön belete tervezni. Ha csak az „élvezetet” keressük, üres tálát nyújtunk a gyerekeknek. Nem nevelünk, időt pazarlunk, és az „élmény” hamar feledésbe megy. Óvakodjunk az ilyenféle kerettörténettől!
12. A legkönnyebb és talán leghatásosabb mód, ha a keretmesét a tábortűz folyamán használjuk. Segít összefoglalni és összekötni a tanultakat.

A kerettörténet alkalmazása

A kerettörténet kitűnő kiképzési és próbáztatási eszköz. Remekül alkalmazható a program élvezetessé tételéhez. Hátránya, hogy a vezetőknek alaposan fel kell készülniük előre – a gyerekeknek azonban egy jól sikerült kerettörténet örök élmény marad!

A kerettörténet lényege, hogy játékos formában éljük át a történeteket; a kerettörténet fűzi össze összetartozó egészzé az eseményeket.

A kerettörténet:

- átélt történet, ezért valóságos,
- meseszerű, a fantáziánk segítségével játszunk el és valósítjuk meg.

A kerettörténet fajtái:

- történelmi,
- néprajzi,
- irodalmi,
- egy-egy híres emberhez kötődő,
- (nép)mese.

Szemponatok a kerettörténet alkalmazásához:

- Ha történelmi, néprajzi stb. akkor ne tartalmazzon valótlan, nem helytálló dolgokat!
- Legyen konkrét, ne tartalmazzon általánosságokat.
- Alkalmazkodjon a cserkészek életkorához, érdeklődéséhez, felkészültségéhez.
- Illeszkedjen a tábor, portya célkitűzéseire, feladataihoz, programjához.

JÓ KERETTÖRTÉNET CSAK RENGETEG ÖTLETTEL, FANTÁZIÁVAL KÉSZÍTHETŐ – EZÉRT ALAPOSAN FEL KELL KÉSZÜLNI RÁ!

A kerettörténet a vezetőknek is élvezetesebbé teszi a tábort, és segít az anyag és a módszer kiválasztásában, mivel van mihez igazodni.

TÁBORTŰZVEZETÉS

Miért fontos a tábortűz?

Sok helyen a tábortűz egyszerűen csak bohóckodásból, szórakozásból áll, ahol a gyerekek kitombolhatják magukat. Nálunk a tábortűz hozzátartozik a kiképzéshez, és a nevelőmunkánkat szolgálja, akár pontosan előkészített és levezetett tábortűzről van szó, akár „program nélküli”, énekléssel és beszélgetéssel eltöltött estéről.

A tábortűzzel kettős célt akarunk elérni:

- Elmélyíteni a magyarságismereti anyag tudását és
- Megteremteni az igazi testvéri, őszinte hangulatot.

Két dologra kell vigyáznunk:

- A tábortűz ne legyen „iskolásdi”, ahol „tanítunk” és szidjuk a gyerekeket, ha unalmukban nem figyelnek és rendetlenkednek.
- Ugyanakkor vigyázzunk, hogy üres, értéktelen vagy elveinkkel ellenkező számok ne kerüljenek be a tábortűz műsorába, még ha nagy sikert remélnénk is tőlük. Rombolni mindig könnyebb, mint építeni, és mi – akár tetszik, akár nem – felelősek vagyunk a gyerekekért, akiket vezetünk.

Nyújtson minden tábortűz valami szépet, felemelőt, tolmácsoljon általános emberi értékeket. Ez persze nem azt jelenti, hogy szenteskedő és tudálékos legyen, ahol tilos a jókedv és a nevetés – sőt! Jókedv nélkül nincs is igazi tábortűz. Csak éppen válogassunk tréfa és tréfa között.

És végül még egy: úgy vezessük a tábortűzet, hogy a gyerekek ne azt érezzék, hogy ez most számunkra kemény feladat, amivel foggal-körömmel meg akarunk birkózni. Legyen tábortűzünk természetes, közvetlen, hogy mindenki élvezhesse.

Hol és mikor tartsunk tábortűzet?

Táborban minden este. Kivétel a kicsik tanyázása, ahol pl. rossz idő esetén elmaradhat a szabadban gyújtott tűz. Ilyenkor tartsunk helyette közös játékot a házban, vagy gyújtsunk gyertyát, ha engedélyezi a hely, ahol vagyunk, ezzel pótoljuk a tábortűzet.

Helykiválasztásnál ügyeljünk arra, hogy mindnyájan kényelmesen elférjünk a tűz körül. Ne érezze senki úgy, hogy „kilóg” a társaságból. Igyekezzünk olyan helyet keresni, ahol zavartalanul lehetünk magunk között; lehetőleg legyen szép a környezet.

A tábortűz sokat veszít varázsából, ha nem sötétben tartjuk.

Két esetben mégis érdemes még világosban kezdeni:

KICSIKNÉL - a kicsiknek legkésőbb kilenckor ágyban a helyük, és nyáron éppen ekkor lesz sötét. A kicsiket nem zavarja a világosság, sőt, amúgy is kevesebbet énekelnek és többet játszanak, ugrálnak a tábortűznél, mint a nagyok. Az ideális ugyanis az, ha kicsiknek és nagyoknak külön tábortűzük van, még ha ugyanazt a tűzhelyet használják is. Ha a tábor ideje alatt egyszer közös tábortűzet rendezünk, az nagy esemény lesz, amire mindenki örömmel készül, hogy bemutassa a másiknak a tudását.

(A nagyobbak későn kezdett tábortűzénél is vigyázzunk, hogy ne húzódjon bele az éjszakába. Mindnyájunknak szüksége van elegendő alvásra, és semmi nem rontja úgy a tábor hangulatát, mint az álmos és fáradt vezetők és cserkészek, akik egész nap acsarkodnak egymásra.)

A másik alkalom, amikor érdemes nappal tábortűzet rendezni: a LÁTOGATÓNAPON VAGY A TÁBOR-ZÁRÁSKOR RENDEZETT MŰSOROS, NYILVÁNOS TÁBORTŰZ ESETÉBEN. Így a vendégek tényleg látni és élvezni fogják a műsort.

Színpadon műtábortűzet inkább ne rendezzünk. Giccs!

A tábortűz akkor is sokat veszít a varázsából, ha sok a háttérzaj. Az első tábortűz előtt tisztázzuk a tábortűz „szabályait”:

- o Nem tapsolunk, a műsorokat csatakiáltással köszönjük meg (amit a tábortűzvezető vagy az általa megbízott személy vezet).
- o A tábortűzre mindenki pontosan érkezzen, és a végén közösen megyünk el, lehetőleg ne legyen járkálás.
- o A program előtt emlékeztessük a gyerekeket, hogy öltözzenek fel melegen, és menjenek el a mosdóba, hogy ne közben kelljen.
- o A tábortűz alatt vegyünk részt az éneklésben. Ha nem ismerjük a dalokat, figyeljünk, próbáljuk megtanulni.
- o A műsorszámok alatt csendben figyeljünk, ne beszélgetssünk egymással, ez a műsor nekünk van, élvezzük! Nevetni persze lehet, hiszen az pozitív visszajelzés a műsor előadóinak.

A tábortűz fajtái

Három fő típust különböztetünk meg:

- A kötetlen („mókás”) tábortűz éneklésből, beszélgetésből áll. A vezető természetesen ott van, és ha kell, feltűnés nélkül irányítja a tábortűzet. Kiváló alkalom arra is, hogy jobban megismerjük egymást és közelebb kerüljünk egymáshoz...
- Az irányzott céltábortűznél az egész műsor egy téma köré csoportosul, azaz minden ének, vers, mesejelenet stb. valamiképpen összefügg az alaptémával (pl. bujdosó, erdélyi, 48-as, regős stb. tábortűz).
- Nyilvános tábortűz. Ezen csak jól betanult, gondosan előkészített műsorral lépünk fel. Itt nem szabad rögtönzött számokat bemutatni.

Szereplők

Vigyázzunk arra, hogy mindenki szerepeljen, és ne neveljünk sztárokat. Az egyes jelenetek szereplői üljenek egymás mellett. Figyeljünk arra, hogy a tábortűz minden pontján legyenek olyanok, akik ismerik és magabiztosan tudják énekelni a dalokat. Így jobban be lehet vonni azokat, akik kevésbé tudják a dalokat, vagy akiknek kevésbé jó a hangjuk. Ha a tábortűzvezető nem olyan magabiztos a dalok elkezdésében, kérje fel a társát vagy egy másik vezetőt („nótafát”) erre a feladatra. A jelenetekhez készítsünk rögtönzött jelmezeket, használjuk a fantáziánkat (pokróc, nyakkendő, papír stb.).

A vezető segítői

Nyilvános tábortűz megrendezésénél, de máskor is, a vezetőnek segítőkre van szüksége. Ilyen a fő tűzmester (aki a tüzet rakja), a nótafa (aki az énekeket elkezdi vagy viszi a tábortűz közben), a világító, a kellek, a jelmezes, a hangutánzó, a rendező, aki esetleg a díszletekért felelős. Ezek igen fontos megbízatások, amelyeken keresztül az olyan gyerek önbizalmát is növelni tudjuk, akinek se hangja, se füle, két botlába van és ráadásul szégyenlős.

Műsor

A műsor legyen változatos és változó. Ne akarjunk mindent mi csinálni, adjunk alkalmat a gyerekeknek új számok (mókák) bemutatására, amit saját maguk találtak ki és tanultak be. Így ők is kreatív munkát végeznek, és inkább magukénak érzik a tábortűzet. Ha azonban olyan számmal lepnek meg minket, amit mi nem (egészen) helyeslünk – jó, ha erre az eshetőségre is felkészülünk! –, akkor ne botránkozzunk meg túlságosan, de ne is tegyünk úgy, mintha mi sem történt volna. Ezt legtöbbször el lehet kerülni, ha előre megnézzük a mókát és visszajelzünk rá. Ha ez a gyerekek első mókája, akkor különösen érdemes előre megnézni, javaslatokat tenni. A tábor legelső tűzénél tartsanak mókát a cserkészek, ezzel meg tudjuk mutatni, mi az, és hogy milyen színvonalat várunk el majd tőlük is.

Ne felejtsük el, nem rosszindulatból tették (általában nem!), hanem tájékozatlanság, kifejeletlen ízlés, mindenáron tetszeni akarás, nevettetés volt az indítók. Ha ezt szó nélkül hagyjuk, akkor hallgatólagosan beleegyezésünket adjuk a szám erkölcsi és szellemi tartalmához. A gyerekek ezután álszentnek, gyengének, gyávának tartanak majd minket – és sajnos joggal.

1. ÉNEK – elsősorban népdal legyen, azonkívül gyereknóták.
2. MESE – ne legyen túl hosszú (!); okvetlenül jó hangú, jó mesélő adja elő.
3. TÁNC – ne legyen tömegtánc, mert nem mutat jól (hiányzik a távlat).
4. Ezenkívül minél több DRAMATIZÁLÁS (ballada, népdal, vers, mese); utánzások, mimika, pantomim. Kisgyerekeknél okvetlenül játék, játékos tánc, mutogató, mozgalmas énekek.

A műsor összeállításánál legyünk tekintettel a résztvevők korára és érdeklődésére. A műsor legyen inkább rövid; akkor fejezzük be, amikor még mindenki élvezi, és szívesen folytatná.

A tábortűz levezetése

- o GYÜLEKEZÉS – Nyilvános tábortűznél vonuljunk fel. Táborban csoportban érkezzenek a tanulók. Ne legyen ide-oda rohangálás, csellengés.
- o MEGNYITÁS – A cserkészek ilyenkor általában a „Megrakják a tüzet” kezdetű népdal éneklik, de az egyes csapatok nyugodtan kitalálhatnak maguknak egyéni kezdőéneket. A megnyitás csak akkor történjen, ha már mindenki a tűz körül ül, addig lehet nótázni.
- o BEMELEGÍTÉS – A tábortűz elején énekeljünk ismert népdalokat; esetleg tanítsunk újat is.
- o A TÁBORTŰZ MAGVA – Számok váltakoznak énekekkel; eleinte vidám, majd a tábortűz harmadik negyedében komolyabb tartalommal. Ide illesztjük be a tűz komoly üzenetét is, ekkor a legnagyobb a figyelem.
- o ELCSENDESEDÉS – „Hallgató” népdalok, ballada, furulya.
- o BEFEJEZÉS – „Szellő zúg távol” (esetleg „Erdő mellett estvéledtem”); szeretetkör. Csöndes elvonulás csoportonként.

Milyen a jó tábortűzvezető?

Hangosan, érthetően beszél, értelmesen konferál, jó összekötő szöveget mond, tréfálni is tud. Van előadói tehetsége, tud rögtönözni. Nótát, csatakiáltást, hézagöltő számot ismer. Jó énekes, tud éneket kezdeni, kánont vezetni. (Ha nincs hangja, vegyen maga mellé „nótafát”!). Az énekeket legjobb természetes beszédhangunk magasságában kezdeni. Ha véletlenül mégsem sikerül, vágja ki magát – ne folytassa. Legyen ritmusérzéke, tudjon mozogni. De a legfontosabb: mindezen csodálatos tulajdonságai mellett mégse ő tündököljön, ne ő legyen a sztár, hanem adjon teret mások érvényesülésének is, és mint igazi cserkészvezető, szolgálja a közösséget. Akkor nem csak elismerően csodálni fogják, hanem szeretni is.

Ne mindig ugyanaz vezesse a tábortűzet. Legyen minden csapatban egy fő-tábortűzes, a legrátermettebb vezető, aki a nyilvános tábortűzeket vezeti. Közben hagyjuk szerepelni a többieknek is, adjunk megrendezési lehetőséget egy-egy csoportnak is, hogy beletanuljanak.

SZÜLŐK KÖZREMŰKÖDÉSE

Keressük a szülők és az iskolatáborvezetők együttműködésének lehetőségeit. Legyenek szülői találkozók, legalább egy vagy kettő, a tábor előtt. Figyeljük meg, ki jön, ki marad távol. Akik nem jönnek, miért nem jönnek? Hogyan csalogatjuk be őket a körbe? Témák: események, ünnepélyek, táborelőkészítés, beszámolók, vetítések előző táborokról – ha nincs, akkor esetleg más táborok programjáról (honlapon vannak példák). Felkészült előadók meghívása a szülői értekezletekre jó példa lehet (helyi tanárok a legjobbak, hiszen közösséget építünk).

A szülői találkozót mindig kövesse társadalmi rész (kávé, sütemény, beszélgetés). Ne csak dolgozni hívjuk a szülőt, kapja meg a kellemes együttlét élményét is. Fontos a különböző társadalmi rétegekből jövő emberek összeszoktatása. Ne csak a gyerekek és a tanárok, vezetők alkossák meg a maguk nagyobb testvéri közösségét. Szüleik tágabb „közösséggé” kovácsolása éppen annyira lényeges. A szülők e tekintetben nagyobb körültekintést, több figyelmet igényelnek. A gyerekekkel hamarabb és könnyebben szót értünk.

Közös munka

A tábori ünnepély előkészítése: a műszaki feladatokat szülők is intézhetik. Vezetőhiány esetén a csapatvagyon (eszközök, sátrak stb.) karbantartását, megőrzését is rájuk bízhatjuk. A tábori hírek megírását, az újság korrektúráját, a szállítást is szervezhetik ők. Ünnepélyeken ne a parancsnok küszködjön mikrofonszereléssel, filmezéssel. Táborelőkészítésben segíthetnek, ám nem szerencsés, ha a táborban szülők főznek. Nem jó, ha a szülők is a táborban vannak. Jobb finoman elmagyarázni, miért jobb a gyermeknek, ha nincsenek jelen.

NÉPTÁNC TANÍTÁS

A magyar ember különleges lelki arcát mutatja be nekünk. Néptáncaink világviszonylatban is a legszebbek és legváltozatosabbak közé tartoznak. Visszatükrözik a magyar faj karakterét, az öntudatos magyar férfit, aki egyénileg táncol, tele virtussal, bravúros, különleges figurákkal. Ugyanakkor, ha nővel járja, lovagias, udvarias, bár vezeti a párját, de segíti is.

A néptánc jó erkölcsre is nevel. Nincs benne hastánc, szoknyaemelgetés, lábszármutogatás. Nemes, tiszta és egyszerű. Ügyességet fejleszt, egyúttal jó modorra szoktat.

A tánc tanítás módja:

1. Ismertetés – könyvek, filmek bemutatása
2. A dallam megtanítása (lásd előbb)
3. A bemutatás
4. Lépésenkénti gyakorlás, amíg biztosan megy. (A tánc igényesebb az éneknél. Ha az éneket nem tudja valaki, alig lehet észrevenni, míg a többi jól énekel. Ha a táncnál egy nem tudja, az kiabál!)
5. Gyakorlás szakaszonként. Utána a következő lépés részei.

ÉNEKTANÍTÁS

Miért énekelünk?

Legfontosabb nyelvtanítási módszerünk az éneklés, dalolva nyelvet tanítunk. Dallammal együtt könnyebben ragad meg a gyermek emlékezetében egy-egy új magyar szó, fogalom, vers. A ritmus és a játékos mozdulatok megtanulásával egy időben szinte észrevétlenül fészkel be az új szó a gyermek tudatába. Csiszolódik a kiejtése és kialakul a magyar szavak helyes hangsúlyozása.

Az együttes éneklés közösségi szellemre nevel. A dal összefog; a dallam, a szöveg és a ritmus átjár minket, s szinte ösztönösen élni kezd bennünk a hovatartozás tudata.

A gyermek általános fejlődésére kihatással van a zenei nevelés. A zene hatására érzelmileg kiegyensúlyozottá válik; a dal feloldja a belső feszültséget, fejlődik a biztonságérzete és alkalmazkodó képessége.

S végül, mert a gyermek szeret énekelni. Az ének jó érzéseket, kellemes emlékeket kelt. A szerep átélése, az érzelmek és gondolatok egész testmozgással való kifejezése fokozza örömét.

Mit tanítunk?

Erre a kérdésre egyszerűen az a válasz, hogy csak magyar népdalt. Nem mindegy, hogy az érdeklődés felkeltésére, a gyermekben lévő készségek fejlesztésére milyen dalokat használunk. A művészi érték hangsúlyozása mellett a gyermek életkorának hangterjedelemben és szövegtartalomban is megfelelő énekeket kell tanítanunk. Ezeket a követelményeket messzemenően kielégíti hatalmas gyermekdal-kincsünk, melyet népzene kutatóink gyermekjátékok címen rendszereztek a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában. A dallamokat a falusi gyermekek játék közben saját maguk formálták, csiszolták.

A könnyen elérhető, rövidebb válogatások legyenek meg könyvtárunkban, és használjuk ezeket énektanításnál. Ha nem vagyunk biztosak egy dal eredetében, inkább ne tanítsuk. Bőségesen van miből válogatnunk.

Mikor énekeljünk?

MINDIG!

Ha tehetjük, játsszuk is el az énekeket, vagy szereplésszerűen rendezzünk meg egy kis jelenetet. Az éneklés, az énekes játék hangulatot teremt, közös élményt és örömet ad.

Hogyan tanítsunk éneket?

1. Új éneket foglalkozás keretében tanítsunk. Több gyereknek könnyebb átadni az új ismereteket, nagyobb csoportban a gyerekek bátrabban mernek énekelni. A jobb hallásúak hamarabb megtanulják, és a többi tőlük is tanul.
2. Az énektanító tanulja meg előre az éneket; tudja kívülről, magabiztosan, tisztán énekelni (esetleg ismerje a hozzá tartozó játékot is). Soha ne tanítsunk könyvből! Vigyázzunk a szavak helyes kiejtésére és a nehezebb hangtávolságok pontos betartására.
3. Amikor tanítunk, először egyedül énekeljük el a dalt, azután röviden elmagyarázzuk, miről van benne szó. Nem beszélünk meg minden szót, csak egy-két nehezebbet, mert megadják, mielőtt

hozzákezdünk volna az énekléshez. Vigyázzunk arra, hogy ne kezdjük túl magasan vagy alacsonyan a dalt.

4. Ezután soronként megtanítjuk az éneket. Egy sort lassan éneklünk, a gyerekek utánunk éneklük; ez többször megismétlődhet, amíg nem hangzik biztosnak az éneklés. Tanítsuk a szöveget mindjárt a dallammal együtt, így könnyebben, gyorsabban megy a tanulás.
5. Éneklés közben kezünkkel mutassuk a hangok relatív távolságát a megfelelő ritmusban. Ezzel nemcsak magunkra tereljük figyelmüket, hanem hozzászoktatjuk őket a vezénylés utáni énekléshez. Egyszerre kezdjük és fejezzük be, betartjuk az ütemet és a hangtávolságokat, amiket kezünk ütemes magasabbra-alacsonyabbra emelésével jelzünk.
6. Javítsuk ki azonnal a téves vagy hamis hangokat és a rossz ütemet. Vigyázzunk! Ha egyszer valamit rosszul tanultak meg a gyerekek, roppant nehéz kijavítani és a helyes hangra szoktatni őket.
7. Egyszerre csak egy népdalt tanítsunk, de mindig ismételjünk előzőleg tanultakat is. Csak gyakori ismétléssel válik teljesen sajátunkká a dal, amikor gondolkodás nélkül eszünkbe jut és biztosan elénekeljük.

Gyakorlati tanácsok

1. A népdaltanítást változatosabbá tehetjük játékhangszerek használatával. (Pl.: xilofon, triangulum, kis dob, cintányér stb.) Ezekkel ritmusgyakorlatot végezhetünk, kísérhetjük az éneklést, és kitálós játékot játszhatunk, mint pl. felismerjük-e az éneket dallamáról (furulya, xilofon), üteméről (cintányér, dob, taps) vagy a cselekmény eljátszásából?
2. Ha a vezető nem tud énekelni vagy nincs jó hallása, akkor ne tanítson éneket! Tegye ezt helyette a „nótafa” (énekfelelős) vagy bárki jó énekes a táborból, de ne rontsuk a gyerekek zenei készségét. A zenei hallást tanulni is lehet, és ha korán elkezdjük, gyenge hallású gyerekből is lehet jó hallásút nevelni, de csak úgy, ha tisztán tanítjuk énekelni.
Ennek a megállapításnak az ellenkezője is érvényes, tehát vigyázzunk!

JÁTÉKTANÍTÁS

A táborban fontos a játéktanítás. Ami a felnőtteknek munka, művészet, szórakozás, az a gyermekek számára játék. Nem helyes egyes felnőtteknek az a megállapítása, hogy a játék nem fontos, az csak időtöltés. A játéknak igenis felmérhetetlen erejű nevelő hatása van, amely kihat a későbbi gyermekkorra, sőt a felnőttkorra is. Emellett ügyessé teszi a gyermeket és megtanítja gondolkodni.

Természetesen a játékot mindig megfelelő szempontok alapján kell kiválasztani, úgy, hogy élvezetes legyen, kitűzött célunkat elérjük vele, és hogy nevelő hatása is legyen.

Az élvezetes játékos foglalkozás főbb szempontjai

1. A vezetőnek bele kell élnie magát a gyerekek gondolatvilágába.
2. Változatos legyen a program: felváltva kell betenni a mozgalmas és a csendes játékokat.
3. A játékot addig kell játszani, amíg mindenki sorra nem kerül.
4. Ha valakit hibázásért ki kellene állítanunk, inkább rossz pontot adjunk, a gyereket pedig hagyjuk bent a játékban, mert az ügyetlenebbeknek kicsit több időre van szüksége a játék elsajátításához!
5. A gyengébben játszókat figyelni, segíteni, bátorítani kell.
6. A játékszabályokhoz mindig ragaszkodjunk.
7. A csoportok kialakításánál nagyon fontos, hogy a nyerési esélyek egyenlőek legyenek.
8. Hagyni kell, hogy a gyerek is vezessen játékot; használjuk ki segítségét.
9. Szükség esetén tudjunk azonnal új játékot kezdeni.
10. Olyan játékot is tanítanunk kell, amit egyedül is tudnak játszani, pl. labda-, ugrókötel-játékok.

A játék célja

Tudnotok kell mindig a játék célját is, vagyis hogy mit akartok vele elérni. Ez lehet:

1. Bizonyos mozgáskészség növelése,
2. Közösségi érzés erősítése,
3. Szórakozás, pihenés, jó hangulat keltése,
4. Szókincsfejlesztés, a magyar nyelv használata, ének- és dallamtanulás, versenyeztetés.

A játék nevelő hatása

A játék a gyermeket szórakoztatja, vagyis betölti egyszerű kis gyermekvilágát, ugyanakkor alakítja, gazdagítja életét és jó tulajdonságait. A gyermek igazságot lát, amikor pl. kiszámolóval választ szereplőket a játékhoz. Önfegyelmet gyakorol, amikor pl. bújócskánál hunyóként nem leselkedik, amíg a többiek elbújnak. Azáltal pedig, hogy együtt játszik a többiekkel, megtanulja a közösség értelmét, próbál beilleszkedni a csoportba, mert látja, hogy őrsi versenyeknél az az őr nyer, amelyik összetart.

A nevelő hatás érdekében a következőket ajánlatos figyelembe venni:

1. Megtanítani és megértetni a gyermekkel, hogy először dolgoznia kell, és csak azután érdemli meg a szórakozást.
2. Szeretetre kell nevelni a gyermeket. Megmutatni: nem fontos, hogy mindig ő nyerjen; vagy nem kell mindig a legjobb barátját választania a csapatba.
3. Segítsen azoknak, akik ügyetlenebbek.
4. Tanulja meg az összetartozást a csoportban.
5. Szoktassuk rá a gyerekeket arra, hogy a játék alatt udvariasak, engedelkenyek, testvériesek, jószívűek legyenek.
6. Tartsanak rendet, vagyis szokják meg, hogy a játékhoz elővett tárgyakat, felszerelést megtisztítsák, eltegyék.

Gyakorlati tanácsok

1. A vezetőnek tudnia kell, melyik helyre milyen játék való, és a foglalkozást a körülményekhez kell alakítania. Így lehetnek:
 - Szobai játékok – ezeket többnyire közösségben játsszuk.
 - Szabadtéri játékok – udvaron, réten, játszótéren, nagyobb csoportban játsszuk.
2. Játéknál meg kell különböztetni a korcsoportokat. A kisebbek nem tudnak olyan hosszú ideig figyelni, ezért nem szabad nagyon bonyolult játékokat játszatni velük; ugyanakkor nagyon érthetően kell a szabályokat elmagyaráznunk.
3. A játék legyen mozgalmas, de ne annyira, hogy kifárasza a kisebbeket.
4. A játékot jól elő kell készíteni: legyenek meg a játékeszközök, kellékek, játszótér stb.!!!

FEGYELMEZÉS

Az a szülő, akit annyira kihoz a sodrából a gyermek viselkedése, hogy megbünteti, kétszer is meggondolná a dolgot, és sokkal kevésbé lenne biztos a saját igazában, ha bevallaná magának, hogy csak mérgében cselekedett, és nem álcázná ezt nevelési módszernek.

A különbség az elég jó és a nem elég jó szülő közt ezekben a helyzetekben abban mutatkozik meg, hogy az első rádöbben: bosszúságának forrása sokkal inkább benne magában van, mint abban, amit a gyerek tett, és ha átadja magát a haragnak, ezzel senkinek nem fog használni.

(Bettelheim: *Az elég jó szülő*)

Sík Sándor véleménye alapján elmondhatjuk: a cserkészvezető feladata, hogy a cserkészt megnyerje a fegyelemnek. Meg kell értetni a fiatalokkal, miért van szükség engedelmesésre és fegyelmre. Arra kell törekedni, hogy a cserkészek megértsék: a fegyelmezés arra való, hogy **megtanulják saját magukat fegyelmezni**.

Nem cél tehát olyan fiatalokat nevelni, akiket állandóan kontroll alatt kell tartani ahhoz, hogy jó emberek legyenek. A kontroll helyességét ugyanis hosszú távon semmi nem biztosítja. Bár különböző eszközökkel érjük el a gyermeknél a kíváncsi viselkedést, nem feledhetjük, hogy pont az ezen eszközöktől független „jósság” szeretnénk nála elérni. Ez a nagy kihívás. A fegyelem eszköz, de a cél az önfegyelem; az engedelmeség eszköz, de a cél a felelős szabadság. (Bár tovább olvashatsz rohanva, érdemesebb nem csak percekig elidőzni az utolsó mondat fogalmai felett.)

A fegyelmezés témaköre szorosan összefügg a motivációval. A gyermek szükségleteinek kielégítése és ki nem elégítése mentén keletkeznek a fegyelmezési problémák. Éppen ezért kell szétválasztani a „rossz gyermek” és a „nem tetsző magatartás” üzeneteket. Az előzővel inkább ártunk. Alapvető igazság, hogy mindig a cselekvést minősítsük, ne a személyt. Az „Amikor ilyen vagy...” kezdetű mondatok helyett helyesebb például az „Amikor ezt csinálod...” kezdetűek, és még sorolhatnánk. Ha érdekel a téma, érdemes utánanézni Rosenberg és más kommunikációval foglalkozó szakemberek műveiben az erőszakmentes kommunikáció témakörének.

Nem biztos, hogy mindig fegyelmezni kell, amikor úgy érzed, fegyelmeznél. A túlkontrollált gyermek és közösség nehezen fog ráállni az önfegyelmre.

A fegyelmezés eszközei általában valamiféle jutalomra vagy büntetésre épülnek, nem feltétlenül anyagi természetűek. Pszichológiai értelemben jutalom a dicséret, az elismerő tekintet, büntetés pedig a valami jóból való kimaradás. Bizonyított, hogy a büntetésnél eredményesebb a jutalom. Mindkettőnél jobb azonban, ha eljuttatjuk a gyermeket arra a pontra, amikor nem dicséretért és nem jutalomért, hanem a tevékenységeket önmagukért szereti végezni. Itt térünk vissza a motivációval mutatott kapcsolatra: ha például fafaragás közben rosszalkodik vagy nem figyel a gyermek, akkor éppen valami más szükséglete

van. Fegyelmezni kezded, de fontos tanulság: a gyermek figyelme „megvehető”, az érdeklődése viszont nem. Elérheti a tanár, hogy egy órán a gyermek a táblára nézzon, de nem tehet semmit, hogy közben ne kardokra vagy focira gondoljon. Ha a gyermek TÉNYLEG fát akar faragni, nem lesz vele fegyelmezési gondod fafaragási program közben, illetve csak más jellegűek (pl. hogyan ne sebesítsen meg másokat a szerszámmal stb.).

A következőkben néhány szempont tematikus rendszerezése következik:

A fegyelmezés a fegyelmező személy milyenségével kezdődik. *A (cserkész)vezetés elsősorban példa.* (Teleki)

A fegyelmezés lényege:

- o az igazságosságra és
- o a szeretetre épülő
- o lelkiismereti nevelés.

A nevelés (fegyelmezés) gyakorlata:

- o Reális követelmények,
- o Következetesség az elvárásokban,
- o A fegyelmi elvárásokban egyenlő mérték (igazságosság),
- o Határozott, nyugodt fellépés,
- o Jóindulat a diák vagy gyerek iránt,
- o Öszinteség,
- o Tisztelet: felfelé és lefelé egyaránt,
- o Céltudatosság,
- o Gond esetén személyes ráhatással (négy szemközti megbeszéléssel), adott esetben nyilvános elismeréssel segítve,
- o Négy szemközti számonkérés (kerüljük a nyilvános megszégyenítést!!!),
- o Nyilvános rendbontás esetén, annak azonnali megszüntetése után, a négy szemközti rendezést követően az eset nyilvános értékelése,
- o Az eredményes nevelés feltétele: a vezető engedelmessége előjárói iránt.

A legjobb fegyelmező eszköz a megelőzés:

- o Az együtt eltöltött időnek (összejöveleteken, táborban) legyen állandó, érdekes, élményszerű programja (az unalom rossz tanácsadó),
- o Nem tovakodó jelenlét,
- o Bátorítás a jóra.

A megbontott rend helyreállítása.

- o A konfliktushelyzet azonnali leállítás;
- o A rendbontót, miután megnyugodott, (négy szemközt) belátásra készítetni;
- o Önként vállalt – lehetőleg a rendbontó által meghatározott – elégtétel végrehajtása;

- o Az elégtétel legyen az elkövetett hiba pozitív erénygyakorlata;
- o A vezető is – legalább részben – vele együtt végezze a közösen megállapított jóvátételt;
- o AZ ELÉGTÉTEL UTÁN A RENDBONTÁST FELEJTSÜK EL!!!

Szemponatok a megbontott rend helyreállításához:

- o A vezető miben hibázott, hogy a rendbontás létrejöhetett? (Rendbontásnak minősül mindaz, ami a vállalt rendet megsérti, pl. engedetlenség, fegyelmezetlenség, testvérietlenség, önuralom hiánya szóban, tettben stb.)
- o Mi okozta a helytelen viselkedést?
- o A rend helyreállítási folyamatát mindvégig a szeretetet jellemzi-e?
- o Felindult állapotban ne büntess!!!
- o Testi fenyítés és nyilvános megszégyenítés nem engedhető meg!!!
- o A közösen megállapított jóvátétel a vezetőt is kötelezi.
- o A vezető részvétele a jóvátételben nemcsak belátásra készítés, hanem egyben ellenőrzés is.

Vezetői hibák, amelyek a rendbontás előidézői lehetnek:

- o Valami nem volt jól megszervezve.
- o A program nem volt túl érdekes.
- o A program túl hosszú volt.
- o A program észszerűtlen volt.
- o Valamire nem készítettük fel a cserkészeket.
- o Valakivel nem foglalkoztunk eleget.
- o Mit mulasztottunk még, hogy létrejöhetett a fegyelmezetlenség?

Gyakorlati szempontok a fegyelmezetlenség megelőzésére:

1. A gyerekek legtöbbször, ha megmondják nekik, világosan tudják, mit mikor nem szabad (pl. táborban, kiránduláson).
2. Tudatni, mikor követelmény a csend és a hallgatás.
3. A pontosság következetes elvárása.
4. Csak egyszerre, mindenki egy időben étkezhet, ne legyenek kivételek.
5. Közös mozgás a természetben.
6. Az elfelejtés nem enyhítő körülmény (írja föl!).
7. Az együtt-cselekvési készség kifejlesztésének rendkívüli fontossága.
8. A kirándulás, táborozás szabályainak és egyéb szabályoknak előzetes indokolása.
9. Közönséges, kétértelmű beszéd nem tűrhető el, de erre több esetben tudatosan nevelni kell a fiatalokat.
10. A különmemű diákok kapcsolatát a testvériesség és a saját lelkiismereti felelősség hassa át. A vezető bízson a diákjaiban, lelkiségüket erősítse, és teremtsen meg a megfelelő körülményeket.

A fegyelmezés kérdése nem választható el a jellemneveléstől és az önneveléstől.

A gyermekkel való bánás tíz parancsolata

1. Tiszteld a gyerekeket, mint önmagadat.
2. Ne hagyd a gyereket bizonytalanságban afelől, ami számodra fontos: a hasznos munka, a felelősség, a tulajdon fölötti hatalom gyakorlása, az időbeosztás, a barátok kiválasztása.
3. Ne taníts a gyerekeknek olyasmit, aminek számodra nincs jelentősége. Ne untasd a gyerekeket.
4. Semmit ne tégy a gyerek érdekében anélkül, hogy megkérdeztél volna őt. Kérdezd meg, még akkor is, ha nem érti meg a törődésedet, sem pedig a kérdést – mert jó, ha a kérdezés szokásoddá válik.
5. Ne tégy úgy, mintha nem is látnád, vagy számodra közömbös lenne, ha egy gyerek rosszat és ostobaságot tesz, hazudik; kegyetlenkedik.
6. Ne utasítsd vissza a gyerek szeretetét és bizalmát, de a szomorúságát, félelmét, kíváncsiságát, fantáziáját sem.
7. Ne akard a gyereket mássá tenni, mint amilyen – de légy segítségére, hogy mássá lehessen, ha ezt ő is így akarja. Mindenekelőtt azonban ne ösztönözd, hogy akarja.
8. Ahogyan az életben a felnőttek adakoznak, adakozzál te is azoknak a távolban és közelben élő gyerekeknek, akiknek szükségük van rá.
9. Úgy munkáld a világot, hogy szegénykezés nélkül adhasd majd át a gyerekeknek.
10. Ne legyenek gyerekeid, ha nem tudod elképzelni, hogy méltóképpen tölthetik életüket.

PÉLDATÁR

A lenti QR-kódot beolvasva lehet megtekinteni és letölteni az iskolatáborhoz kötelezően kitöltendő, a felsorolásban olvasható íveket illetve azokat a segédanyagokat, amelyek segítik a szervezők, oktatók, táborvezetők munkáját

1. Kitöltendő ívek a táborhoz

- Jelentkezési ív
- Névlista
- Felmentési ív
- Beleegyezési lap
- Táborszervezéshez kérdőív
- Kitöltött példa
- Egészségügyi lap
- Szakmai beszámoló kérdőív
- Költségvetéskészítési példa

2. Hasznos anyagok

- Egy tábori nap programja
- Hogyan készítsünk rövidfilmet?
- Tábori szabályzat
- Tábori munkaterv példa
- Hogyan írjunk értesítőt/levelet

3. Ajánlott játékok

4. Ajánlott népdalok

Eredményeink

2018

HELYSZÍN	IDŐPONT	HÁNY NAP	GYERMEK
Fillmore, NY, USA	júl.	14	54
Margarita Szigete, Venezuela	júl.	13	27
Fillmore, NY, USA	aug.	10	40
Gold Coast, Australia	okt.	5	25
Seattle, WA, USA	nov.	5	17
Gold Coast, Australia	dec.	5	32
ÖSSZESEN:		52	195

2019

HELYSZÍN	IDŐPONT	HÁNY NAP	GYERMEK
Chicago, Illinois, USA	jún.	8	30
Fillmore, USA	júl.	14	65
Cordoba, Argentína	júl.	5	84
Vancouver, Kanada	júl.	6	36
Margarita, Venezuela	aug.	11	25
Gold Coast, Ausztrália	szept.	6	35
Auckland, Új-Zéland	okt.	6	40
Sydney, Ausztrália	okt.	6	53
London, Anglia	okt.	7	50
Seattle, WA, USA	nov.	5	24
ÖSSZESEN:		74	442

2020

HELYSZÍN	IDŐPONT	HÁNY NAP	GYERMEK
Mendoza, Argentina	jan.	8	84

Eredményeink

2021

HELYSZÍN	IDŐPONT	HÁNY NAP	Gyerek #
Auckland, Új Zealand	jan.	6	20
Gold Coast, Ausztrália	ápr.	6	34
Chicago, IL, USA	jún.	7	25
Fillmore, NY, USA	júl.	14	30
Seattle, WA, USA	nov.	5	20
Tel Aviv, Izrael	nov.	6	25
ÖSSZESEN:		60	154

2022

HELYSZÍN	IDŐPONT	HÁNY NAP	Gyerek #
Auckland, Új-Zéland	2022. január 14-20.	7	30
Brazília	2022. január 20-25.	6	33
Sarasota, Florida	2022. március 11-16.	6	33
Austin, Texas	2022. március 12-14.	4	30
Hollandia	2022. április 30-május 8.	7	25
Córdoba, Argentína	2022. április 14-18.	5	109
Cork, Írország	2022. április 11-17.	6	34
Chester, Anglia	2022. április 11-17.	7	30
Fillmore, New York	2022. július 2-16.	14	45
Vancouver, Canada	2022. július 11-15.	5	26
Strasbourg, Franciaország	2022. október 22-25.	5	25
Honolulu, Hawaii	2022. november 23-27.	5	23
Seattle, WA	2022. november 24-27.	6	26
Gold Coast, Ausztrália	2022. december 12-16	5	32
		88	471

Eredményeink

2023

HELYSZÍN	IDŐPONT	HÁNY NAP	Gyerek #
Auckland, Új-Zéland	Január 13-18, 2023	6	32
Cordoba, Argentína	Január 16-21, 2023	6	50
Sarasota, Florida	Március 11-16, 2023	6	33
Austin, Texas	Március 16-19, 2023	4	21
Chester, Anglia	Május 30-Június 3, 2023	5	40
Fillmore, New York	Július 1-15, 2023	14	42
Gold Coast, Ausztrália	Szeptember 25-29, 2023	5	35
Hollandia	Október 14-21, 2023	7	40
Strasbourg, Franciaország	Október 22-25, 2023	4	28
Cork, Írország	Október 30-Nov.4, 2023	5	25
Honolulu, Hawaii	November 22-26, 2023	5	20
Seattle, WA	November 22-26, 2023	5	25
		72	391

Hol vagyunk és hova tartunk...

DIASZPÓRA ISKOLATÁBOR
MÓDSZERTANI FÜZET

